

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

Číslo: PUSR-2016/4496-25/21807/BRO

Bratislava 29. 03. 2016

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov v spojení s § 18 ods. 2 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

d o r u č u j e V E R E J N O U V Y H L Á Š K O U **oznámenie o vydaní rozhodnutia:**

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 a § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov toto

r o z h o d n u t i e :

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

v y h l a s u j e z a n á r o d n ú k u l t ú r n u p a m i a t k u

Dom mládeže s areálom (Ekoiuventa) v Bratislave okr. Bratislava I., m. č. Staré Mesto, k. ú. Staré Mesto, Búdková 2 s pamiatkovými objektmi:

dom mládeže s nástupnou plochou (súp. č. 6763, parc. č. 2781- v katastri nehnuteľností zapísaná ako hlavná budova, 2792/31, 2972/70-časť, v katastri nehnuteľností zapísané ako Ostatné plochy)

schodisko (na parcele č. 2972/70, v katastri nehnuteľností zapísaná ako Ostatné plochy)

bazén (parc. č. 2792/40, v katastri nehnuteľností zapísaný ako Zastavané plochy a nádvoría)

amfiteáter (parc. č. 2792/42, v katastri nehnuteľností zapísaný ako Zastavané plochy a nádvoría)

dom polyfunkčný (budova učebni s bytom súp. č. 6764, parc. č. 2792/47, v katastri nehnuteľností zapísaná ako prevádzková budova)

úprava sadovnícka (parc. č. 2792/31, 2792/41-iba pozemok, 2792/43-iba pozemok, 2792/44-iba pozemok, 2792/71-iba pozemok, v katastri nehnuteľností zapísané ako Ostatné plochy a Zastavané plochy a nádvoría).

V zmysle listu vlastníctva č. 5148 pozemky parc. č. 2781; 2792/31; 2792/40; 2792/41; 2792/42; 2792/43; 2792/44; 2792/47; 2792/71 a stavby na pozemku parc. č. 2781, súp. č. 6763 (dom mládeže), parc. č. 2792/47, súp. č. 6764 (dom polyfunkčný) sú vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava, v zmysle listu vlastníctva č. 9638 časť nástupnej plochy a schodisko na parcele č. 2792/70 je vo vlastníctve Ing. Pavla Krúpu, Trstínska 7369/11, 841 01 Bratislava.

V zmysle listov vlastníctva č. 7746, 544 a 6512 vlastníckmi dotknutých pozemkov v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) parc. č. 2806/26, 2806/40, 2806/42, 2792/35, 2792/36, 2792/37, 2792/38, 2778/1, 2778/3 sú Ing. Štefan Beleš a Ing. Andrea Belešová, Ventúrska 20, 811 01 Bratislava, v zmysle listu vlastníctva č. 6990 vlastníkom dotknutých pozemkov v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) č. 2779/1, 2779/7, 2779/8 je Poľská republika, v zmysle listu vlastníctva č. 7002 vlastníčkou dotknutých pozemkov v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) parc. č. 2806/25 je Mgr. Veronika Rijáková, Klenová 15, 831 01 Bratislava, v zmysle listu vlastníctva č. 405 vlastníkom dotknutých pozemkov v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) parc. č. 2806/35 je Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Prešovská 48, 821 02 Bratislava, k pozemku parc. č. 23001 v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) list vlastníctva nezaložený.

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 17. 09. 2015 správne konanie o vyhlásení Domu mládeže s areálom (ďalej len „predmetný objekt“) za národnú kultúrnu pamiatku na základe Podkladu pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „Podklad“), ktorý vypracoval Pamiatkový úrad SR na základe odborného materiálu spracovaným PhDr. Zuzanou Zvarovou, z podnetu Združenia občanov lokality Hrad-Slavín, Javorinská 11, 811 03 Bratislava, Občianskeho združenia OZ letné kúpalisko Mičurín, Zámocká 5, 811 01 Bratislava, Hlavného mesta SR Bratislavy, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava, Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava a fyzickej osoby. Podnet na vyhlásenie písomne podporili Spoločnosť architektov Slovenska a Bratislavský samosprávny kraj.

Účastníkom konania Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo školstva SR“), Hlavnému mestu SR Bratislava a Mestskej časti Bratislava – Staré mesto bolo oznámenie o začatí správneho konania spolu s Podkladom doručené dňa 17. 09. 2015.

Účastník konania Ministerstvo školstva SR sa listom č. 2015-11476/49866:13-72AA zo dňa 30. 09. 2015 vyjadrilo, že k oznámeniu o začatí správneho konania a k Podkladu nemá v tejto fáze procesu žiadne pripomienky.

Účastník konania Hlavné mesto SR v liste č. MAGS OUGG 52617/2015-339454 OUGG 443/15 zo dňa 23. 09. 2015 konštatoval, že predmetný materiál je z pamiatkovej stránky vypracovaný vyčerpávajúco a na vysokej odbornej úrovni, preto odporučil, aby správny orgán postupoval v správnom konaní v zmysle predloženého Podkladu. Ďalej účastník konania považuje za dôležité potvrdiť, že v prípade objektu Mičurinskej stanice s areálom sa jedná o komplex, ktorý má význam urbanisticko-historický, architektonický, výtvarný aj socio-kultúrny. Je hmotným dokladom jednej z vývojových etáp mestského organizmu a tiež dokladom politicko-spoločenských pomerov svojej doby, v plnej miere preto podporuje vyhlásenie areálu bývalej Mičurinskej stanice za národnú kultúrnu pamiatku.

Účastník konania Mestská časť Bratislava – Staré mesto sa k oznámeniu nevyjadril a neuplatnil v priebehu správneho konania žiadne námietky.

Účastníkovi konania JUDr. Jurajovi Šašinskému, bytom Vlčkova 37/A, 811 04 Bratislava, ktorý bol v čase začatia konania v zmysle listu vlastníctva č. 9638 vlastníkom časti nástupnej plochy a schodiska na parcele č. 2792/70 bolo oznámenie o začatí správneho konania spolu s Podkladom doručené dňa 17. 09. 2015. Účastník konania sa k oznámeniu o začatí konania a k Podkladu vyjadril listom zo dňa 23. 10. 2015, v ktorom vyjadril negatívny postoj k zámeru Pamiatkového úradu SR vyhlásiť predmetný objekt za národnú kultúrnu pamiatku.

Podľa účastníka konania vyhlásením areálu, v rámci ktorého sa nachádzajú aj pozemky, resp. nehnuteľnosti v súkromnom vlastníctve účastníka konania dôjde k závažnému zásahu do jeho vlastníckych práv, sprísnením stupňa ochrany tiež k nevypočítateľnosti požiadaviek orgánov štátnej správy, ktorými bude ako vlastník viazaný, tieto pozemky nadobudol pred krátkym časom dobromyseľne s vedomím, že sa nachádzajú v PZ CMO Bratislava, a ochrannom pásme pamätníka sovietskych vojakov Slavín, bol si vedomý, že pri nakladaní s pozemkami bude nevyhnutné komunikovať aj s KPÚ Bratislava. Vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky však situáciu podstatne mení a prakticky akýkoľvek zámer účastníka konania stráca v tomto kontexte zmysel; ak by areál bol v čase kúpy pozemkov národnou kultúrnou pamiatkou, ku kúpe pozemkov by nedošlo. V stanovisku účastníka konania sa ďalej uvádza:

Bod 1) : Účastník konania poukazuje na fakt, že podnet na vyhlásenie podali dve občianske združenia, Hlavné mesto SR Bratislava, Mestská časť Bratislava – Staré Mesto a fyzická osoba, čo nasvedčuje tomu, že prevažujúcim dôvodom týchto podnetov nebol záujem na ochranu pamiatkových hodnôt, ale samotný fakt, že účastník konania nadobudol pozemky v okolí areálu Ekoiuventy do vlastníctva, resp. že vtedajší správca majetku štátu – Iuventa ohlásil svoj nezáujem o ďalšiu prevádzku areálu, ktorý vyhlásil za trvalo prebytočný majetok štátu, podnety na vyhlásenie bezprostredne reagovali na informácie o vyššie uvedených skutočnostiach, ktoré sa začali medializovať v máji tohto roku. OZ Hrad – Slavín, ktoré bolo prvotným iniciátorom zámeru na vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky, si kladie za cieľ v areáli udržať a obnovovať voľnočasové aktivity pre deti a mládež, pričom ako jeden z nástrojov svojho občiansko-politického snaženia používa aj tlak na vyhlásenie areálu za národnú kultúrnu pamiatku. Podpora zo strany Starého mesta, Hlavného mesta Bratislava a Bratislavského samosprávneho kraja bola podľa účastníka konania sekundárnou reakciou podnecovanou OZ Hrad-Slavín a s ním sympatizujúcimi politikmi, ktorí jasne formulovali svoj zámer „sťažiť novému majiteľovi nakladanie s budovou“ (Príspevok „Štát chce presťahovať Iuventu na Slavíne. SaS vidí lobing oligarchu.“; www.sme.sk, 14.5.2015), resp. zachrániť budovu pred zbúraním a predajom developerom“ (podanie Bratislavského samosprávneho kraja zo dňa 22. 7. 2015 založené v spise). Toto náhle zapálenie politikov pre pamiatkovú ochranu Ekoiuventy, ktorú doteraz neumiestnili ani na oficiálny zoznam pamätihodností mesta Bratislava, vyznieva podľa účastníka konania paradoxne. OZ letné kúpalisko Mičurin má podľa zistení účastníka konania prepojenie na ekonomický záujem jeho predstaviteľa pána Marcela Šimončiča, podpísaného pod podnetom, ktorý dlhší čas prevádzkoval a do budúcnosti má pretrvávajúci záujem prevádzkovať miestny bazén a pohostinské zariadenie v areáli Ekoiuventy, čo naznačuje jeho predpojatosť a účelový prístup.

Podpora zo strany Spolku architektov Slovenska má podľa účastníka konania tiež len podobu narýchlo generovaného všeobecného apelu na ochranu „existencie“ areálu Ekoiuventy bez toho, aby poskytol relevantnú odbornú argumentáciu; jediné, čo z vyjadrenia tejto organizácie vyplýva je skutočnosť, že ochrana Ekoiuventy najprísnejšou formou (ako národná kultúrna pamiatka) má byť dôsledkom toho, že príslušné orgány neprejavujú dostatočný záujem o reálnu pamiatkovú ochranu formou, ktorá je už dnes právoplatne zriadená (pamiatková zóna Centrálna mestská oblasť); na jednej strane za dlhé roky príslušné orgány nevedia schváliť zásady metodiky ochrany objektov pamiatkovej zóny Bratislava - Centrálna mestská oblasť a realizovať seriózný komplexný pamiatkový výskum objektu, na druhej strane tie isté orgány majú zámer v raketovej časovej postupnosti objekt vyhlásiť za národnú kultúrnu pamiatku. Účastník konania sa ohradzuje proti tomu, aby si vyššie zmienené subjekty na podporu svojich parciálnych a lokálnych kultúrno-spoločenských, politických a ekonomických záujmov brali ako nástroj svojho zápasu konanie o vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky, ktorého jedinou motiváciou a poslaním musí byť odborná a nezaujatá služba verejnosti v celoštátnom kontexte.

Druhou skutočnosťou, na ktorú poukazuje účastník konania v súvislosti s podaním podnetov je znenie § 15 ods. 2 pamiatkového zákona, podľa ktorého podklady na vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku spracuje krajský pamiatkový úrad alebo pamiatkový úrad a to buď na základe podnetu fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo z vlastného podnetu. Podľa údajov, ktoré účastník konania získal zo

spisu Pamiatkového úradu SR, žiaden z podnetov neobsahuje kvalifikovane spracované informácie, ktoré by z odborného hľadiska odôvodňovali vyhlásenie areálu za národnú kultúrnu pamiatku. Účastník konania poukazuje na to, prečo Pamiatkový úrad SR neinicioval vyhlásenie za kultúrnu pamiatku skôr a z vlastnej činnosti, ale až na základe nekvalifikovaných podnetov tretej strany, ďalej poukazuje na to, že Pamiatkový úrad SR bol v roku 2008 spoluorganizátorom dvoch konferencií, predmetom ktorých boli hodnoty povojnovej architektúry a otázka ich prípadnej pamiatkovej ochrany. Z týchto konferencií bol vydaný zborník Monumentorum tutela – Ochrana pamiatok. Pamiatkový úrad SR teda preukázateľne vedel o názore časti odbornej obce o význame povojnovej architektúry, na viacerých miestach zborníka sa dokonca výslovne uvádza aj hlavná stavba areálu – bývalá mičurinská stanica, Pamiatkový úrad SR ostal minimálne sedem rokov pasívny a konanie o vyhlásení areálu začal až v septembri 2015, po nadobudnutí časti pozemkov v areáli osobou účastníka konania a spustení mediálne príživovanej kampane miestnych aktivistov a spriaznených politikov. Počas týchto siedmich rokov neprišlo v areáli k žiadnym podstatným zmenám a teda správny a skutkový stav ostal po celý čas nezmenený. Argumentácia podaním podnetov v konfrontácii s ich absentujúcim odborným obsahom a zástupnou motiváciou, ako aj dikciou § 15 ods. 2 pamiatkového zákona stráca svoju relevanciu, tento postup hodnotí účastník konania ako účelový.

Bod 2) : Účastník konania namieta, že pri objektoch č. 2-6 sú všetky situované v exteriéri a podľa podkladov majú byť súčasťou národnej kultúrnej pamiatky z dôvodu ich kompozície, resp. dotvorenia prostredia. Toto odôvodnenie považuje účastník konania za absolútne nedostatočné. Poukazuje na principiálny rozdiel medzi stupňami pamiatkovej ochrany „národná kultúrna pamiatka“ a „nehnutelnosť v pamiatkovom území“, kde v prípade národnej kultúrnej pamiatky ide o. i. o ochranu interiéru, zatiaľ čo pri nehnuteľnosti v pamiatkovom území sa sleduje najmä vonkajší výraz. Účastník konania nevidí odborne akceptovateľný dôvod chrániť v prípade amfiteátra, schodiska či bazéna ich interiéru, tvaroslovia a pod., keďže súčasný stupeň pamiatkovej ochrany v podobe nehnuteľnosti, situovanej v Pamiatkovej zóne Bratislava – Centrálna mestská oblasť považuje účastník konania za dostačujúci. Podľa samotných podkladov na vyhlásenie bol interiér pamiatkového objektu č. 1 pomerne nedávno (2007/2008), avšak v čase pred konaním vyššie uvedených konferencií, poznačený podstatnou prestavbou, čím došlo k jeho znehodnoteniu, resp. zníženiu významu z pamiatkového hľadiska, čím je záujem na pamiatkovej ochrane interiéru irelevantný a teda dochádza k zániku predpokladu jeho vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku.

Ďalej účastník konania uplatnil nasledujúce námietky :

Bod 3) : „Podľa dostupných informácií na údajné pamiatkové hodnoty areálu Ekoiventury nie je v odbornej obci jednoznačný názor. Opierať stanovisko Pamiatkového úradu SR iba o podklady vyhotovené jedným spracovateľom považujem za neakceptovateľné. Navyše, spracovateľ podľa mojich informácií nemá dostatočné skúsenosti s hodnotením kvalít povojnovej architektúry; podľa verejne dostupných informácií (výročné správy Pamiatkového úradu SR, zverejnené na www.pamiatky.sk) v posledných rokoch PhDr. Zvarová predkladala Pamiatkovému úradu SR na posúdenie najmä dokumentácie výskumov historickej architektúry, na ktoré sa uplatňuje rozdielny metodický prístup ako v prípade stavieb socialistického realizmu. Prístup iba jedného spracovateľa nikdy nemožno hodnotiť ako objektívny. Postup štátneho orgánu, založený výhradne na posudku/výsledku prác jednej osoby možno hodnotiť ako neprípustne selektívny alebo v lepšom prípade subjektívny. Podklad Pamiatkového úradu SR, spracovaný na základe podkladov PhDr. Zvarovej nedisponuje žiadnou pridanou hodnotou, ale len sústreďuje v súčasnosti známe skutočnosti o rámcovom historickom vývoji lokality, resp. nenáročným spôsobom popisuje vzhľad a stav navrhovaných pamiatkových objektov. Informácie sa z veľkej časti opakujú, čo je vzhľadom na umiestnenie navrhovaných pamiatkových objektov pochopiteľné, tým pádom však prichádzajú o značnú časť svojej výpovednej hodnoty. Podklady neuvádzajú žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe aj v nedávnej minulosti. Hoci je areál Ekoiventury verejne prístupný, podľa mojich informácií nikdy nebol predmetom podrobnejšej publikácie (s výnimkou niekoľkých krátkych zmienok) a to nielen vo všeobecnej/populárnej, ale ani odbornej literatúre.

Nedisponujem informáciami, že by bol areál predmetom vedeckého projektu z oblasti dejín architektúry alebo pamiatkových hodnôt. Toto pozorovanie je v rozpore s udávanými, údajne výnimočnými pamiatkovými hodnotami. Z odborného hľadiska sú pamiatkové hodnoty definované nejednoznačne – dovoľujeme si dokonca tvrdiť že scestne. Návrh tu operuje spoločenskými hodnotami komunizmu. Zjavne spracovateľ nehodnotí stavbu v kontexte súčasnej spoločnosti a jej hodnôt. V kritike návrhu si kladím otázku, či súčasná Slovenská republika naozaj potrebuje vysielat' signály o afinite k svojmu „komunistickému dedičstvu“? Spracovateľ návrhu si túto otázku ani len nepoložil a teda sa s ňou ani nemohol hodnoverne vysporiadať, pričom si to záujem na objektívnom posúdení veci nutne vyžaduje. Upozorňujem tiež, že aj údajné architektonické a výtvarné hodnoty popisované v návrhu vychádzajú z predpokladu, že spiatočnícky a totalitný prejav stalinizmu je hodnotou, čo je v príkrom rozpore so všeobecne rozšíreným hodnotením vývoja architektúry a výtvarného umenia. Neprimerané je aj prirovnávanie predmetu návrhu k monumentálnym dielam sovietskeho socialistického realizmu, nakoľko „Technická stanica mičurin“ nie je ničím iným ako tuctovou, násobne redukovanou verziou dobových sovietskych vzorov. Podľa správneho poriadku musí rozhodnutie vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§46) a príslušný správny orgán (Pamiatkový úrad SR) je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci (§32 ods. 1). Spoliehať sa na podklad spracovaný len jednou fyzickou osobou, navyše bez skúsenosti s objektmi povojnovej architektúry, je v príkrom rozpore s týmito základnými požiadavkami správneho konania.

Bod 4) : Podľa dostupných informácií Pamiatkový úrad SR v podobných (nie však úplne zhodných) prípadoch v nedávnej minulosti odmietol vyhlásiť stavby povojnovej/modernej architektúry za národné kultúrne pamiatky. Tento prístup vhodne ilustrujú príklady Parku kultúry a oddychu, či komplexu hotela Kyjev a blízkeho obchodného domu na Kamennom námestí v Bratislave. Prípád areálu Ekoiventury nie je síce úplnou analógiou, avšak podľa predložených informácií nie je možné vidieť zásadný rozdiel medzi uvedenými prípadmi, kde podľa názoru Pamiatkového úradu SR neboli identifikované také pamiatkové hodnoty, ktoré by boli dôvodom na vyhlásenie týchto objektov za národné kultúrne pamiatky a Ekoiventuru.

Bod 5) : Objekty socialistického realizmu nie sú v súčasnosti vnímané ako pamiatkovo hodnotné. Nedisponujem informáciou o vyhlásení iných objektov socialistického realizmu za národné kultúrne pamiatky a v tomto prípade nepovažujem postup Pamiatkového úradu SR, ktorý má zámer vyhlásiť areál Ekoiventury za národnú kultúrnu pamiatku aj proti deklarovanej vôli vlastníka za správny. Relatívne mladé objekty, pri ktorých neexistuje spoločenská zhoda, vrátane dosiahnutia dohody s vlastníkom, by nemali byť predmetom vyhlasovania za národné kultúrne pamiatky z hľadiska legitimacy postupu Pamiatkového úradu SR, ktorý má chrániť verejný záujem. Pojem „verejný záujem“ nie je síce predmetom právne relevantnej definície (ide o právne neurčitý pojem), pri jeho výklade je však určujúcim aspektom početnosť, resp. reprezentatívnosť verejnosti. Táto by mala tvoriť ak nie dominantnú, tak aspoň výraznú väčšinu spoločnosti. Predložený návrh však žiadnym spôsobom záujem výraznej väčšiny na zvýšení stupňa pamiatkovej ochrany nedokladá a podľa môjho názoru nie je schopný tento verejný záujem žiadnym relevantným spôsobom doložiť. Samotné deklarovanie, že (každé) vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku je verejným záujmom je zásadne nedostatočné a smeruje k zneužívaniu výkonu štátnej moci na ujmu dobromyseľne nadobudnutých práv, najmä vlastníckeho práva. Naopak, som toho názoru, že verejný záujem je dostatočne zabezpečený skutočnosťou, že pozemky a objekty sú súčasťou pamiatkovej zóny a ochranného pásma NKP Slávin. Panoramatické, krajinárske, ekologické a iné pre širšiu verejnosť (prípadne) podstatné aspekty sú z hľadiska pôsobnosti zákona o ochrane pamiatkového fondu dostatočne zabezpečené.

Bod 6) : Obdobie, z ktorého areál pochádza, nepatrí z hľadiska histórie k obdobiam, ku ktorým by sa súčasná spoločnosť chcela vrátiť. Existuje veľa odborných príspevkov, opisujúcich pochmúrnu atmosféru prvej polovice 50.-tych rokov 20. storočia, vrátane architektúry, kedy boli z ideologických dôvo-

dov potláčani významní slovenskí architekti aj iní príslušníci inteligencie, na požiadanie ich viem pomerne operatívne predložiť. Vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky verejne deklaruje aj záujem štátu na prezentácii tých období, ktoré považuje za progresívne. Vyhlásením areálu Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku by štát nepochybne popri architektonickej stránke, ktorú nemožno úplne oddeliť od politickej a spoločenskej situácie, deklaroval príklon k obdobiu po roku 1948, čo je v súčasnej situácii viac než nežiadúce. A bez odbornej analýzy je zrejmé, že návrh nekriticky akceptuje a glorifikuje ideológiu totalitného komunistického režimu a spiatočnicu, regresnú architektúru stalin-ského typu považuje za rovnocennú s inými etablovanými štýlmi 20. storočia. Akoby sa naša spoločnosť stále nevysporiadala s dedičstvom komunizmu jeho jednoznačným odmietnutím. Príslušné pasáže návrhu po ideovej a slovesnej stránke konkurujú formátom dobovej propagandy: *„Dom mládeže s areálom (Technická stanica mičurin) je prvým komplexným centrom prírodovedných záujmových krúžkov socialistickej pionierskej mládeže na Slovensku.(...) V období svojho vzniku reprezentoval areál, vo funkčnej skladbe objektov a v architektonickom riešení hlavnej budovy, zhmotnenie myšlienok na výchovu a všestranný rozvoj mladej socialistickej generácie. Stal sa architektonickým a umeleckým dokladom úsilia komunistického režimu zabezpečiť materiálne podmienky pre rozvoj a výchovu nového socialistickeho človeka. Stavba areálu sa stala prostriedkom politickej propagandy, vyjadrovala úspech a pátos budovateľskej éry socializmu. Architektúra stanice a súčastí areálu dokonale zhmotňuje požiadavku novej ideológie na umelecké a formálne vyjadrenie jej cieľov.(...) Takto koncipovaná výchova plnila významné celospoločenské úlohy: vychovať nového človeka, budovateľa, so vzťahom k prírode v duchu vedeckého socialistickeho materializmu, zabezpečiť dostatok pracovných síl v novom socialisticom poľnohospodárstve a splniť jednu z hlavných úloh nového povojnové zariadenia - zabezpečiť pre obyvateľstvo dostatok potravín. Mičurinské hnutie bolo súčasťou štátnej školskej politiky a nadobudlo v 50. – 60. rokoch masové rozmery.“* Spracovateľ návrhu opomína argumentovať, prečo by malo byť v záujme súčasnej slovenskej spoločnosti budovať pamätník, ktorým si bude pripomínať snahy o mocenskú manipuláciu a deformáciu najviac bezbrannej časti spoločnosti (detí a mládeže) na obraz „nového človeka – budovateľa“ pomocou štátnej školskej politiky stalinskej a poststalinskej éry a pritakávať dobovej snahe o pompéznú oslavu týchto odsúdeniahodných tendencií?

Bod 7) : Vydanie rozhodnutia o vyhlásení areálu Ekoiuventy, ktorý ako celok nemá ani 60 rokov a nie je zaradený ani len na zoznam pamätihodností mesta Bratislava, za národnú kultúrnu pamiatku v čase, keď sa štátnej správe na úseku pamiatkovej ochrany z rôznych dôvodov nedarí dostatočne zabezpečiť ani len reálnu ochranu skutočného kultúrneho dedičstva, považujem za precenenie aktuálnych potrieb spoločnosti a jej ekonomických a organizačných kapacít. Kvantitatívna stránka ochrany národných kultúrnych pamiatok, t.j. počet formálne vyhlásených kultúrnych pamiatok zjavne prevažuje nad poslaním pamiatkových úradov, kam patrí dominantne ochrana existujúcich pamiatok a nie najmä vyhlasovanie nových, odborná stránka ktorých nie je predmetom odborného konsenzu ani celospoločenského záujmu. Tento prístup Pamiatkového úradu SR musím, bohužiaľ, vyhodnotiť ako nekonzistentný a nezodpovedajúci potrebám súčasnej spoločnosti.

Bod 8) : Vyhlásenie vecí za nehnuteľnú kultúrnu pamiatku má zásadný dopad do právnej sféry vlastníka, teda na základné právo chránené ústavou. Zásah do vlastníckeho práva vyhlásením národnej kultúrnej pamiatky je pritom dvojaký – primárne sa obmedzuje právo nakladať s nehnuteľnosťou, ktorá je súčasťou národnej kultúrnej pamiatky, sekundárne sa obmedzuje aj nakladanie so susednými nehnuteľnosťami z dôvodu vzniku (ex lege) ochranného pásma 10m v okolí národnej kultúrnej pamiatky. Musí byť realizované ako striktné právny a zároveň odbornými argumentmi konzistentne podporený proces, zbavený nánosov laickej spoločenskej diskusie, majetkovo-mocenských či iných politických zápasov. Aplikácia zákonných kritérií vymedzujúcich pamiatkové hodnoty a spoločenský záujem musí obstať vo svetle najvyššej právnej normy, ktorú v tomto prípade predstavujú ustanovenia čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (všeobecné ústavné podmienky pre obmedzenie základného

práva a osobitné ústavné podmienky pre obmedzenie vlastníckeho práva). Každý zásah do základných práv musí dbať na podstatu a zmysel základných práv (v zmysle ustálenia spravodlivej rovnováhy), pričom obmedzenie sa môže použiť len na ustanovený cieľ. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky musí zásah do ústavou garantovaných práv vychádzať z princípu proporcionality, ktorý je vlastný právnemu štátu, zvlášť jeho materiálnemu chápaniu. Test proporcionality je založený na troch kritériách, ktoré musia byť súčasne naplnené: 1. Vhodnosť zásahu, 2. Nevyhnutnosť zásahu, 3. Primeranosť zásahu, a to všetko porovnávajúc na jednej strane povahu a mieru zásahu do základného práva chráneného ústavou a na druhej strane cieľ (účel) sledovaný štátom. Vhodný je len ten zásah, ktorý nie je samoučelný a smeruje k naplneniu účelu, ktorý je dostatočne dôležitý. Nevyhnutný je len taký zásah, ktorý sa použije v situácii, kedy nebol k dispozícii menej obmedzujúci, menej invazívny resp. šetrnejší právny prostriedok. Primeraný je len taký zásah, ktorý nemôže svojimi negatívnymi dôsledkami presahovať pozitíva stelesnené v presadení verejného záujmu. Kategória verejného záujmu je tiež ústredným kritériom pre ústavné konformné obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle špeciálnej úpravy v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Všetky moje vyššie uvedené námietky (vrátane tých, ktoré poukazujú na nedostatočne zistený skutkový stav ohľadom existencie relevantných pamiatkových hodnôt suplovaný formálnou a vágnou rétorikou, absenciu hlbšej nezaujatej a kritickej analýzy veci, absenciu zdôvodnenia potreby sprísňovania už existujúcej pamiatkovej ochrany a absenciu presvedčivého zdôvodnenia verejného záujmu súčasnej slovenskej spoločnosti na vyhlásení areálu Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku) uvádzam v konečnom dôsledku ako výhradu proti tomu, že ani pri spracovaní Podkladov na vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky ani pri ich hodnotení Pamiatkovým úradom SR za účelom rozhodnutia o začatí konania nedošlo podľa môjho názoru k posúdeniu splnenia ústavných podmienok pre obmedzenie základného (vlastníckeho práva spôsobom, ktorý by bol z hľadiska obsahu vecne relevantný, odborný, objektívny (nezaujatý a kritický) a z hľadiska podoby spracovania dostatočne konkrétny, faktický a zdôvodnený.

Bod 9) : Úvahu o vyhlásení nehnuteľnosti za národnú kultúrnu pamiatku by Pamiatkový úrad SR nemal viesť izolovane od posúdenia možností na jej ďalšie reálne využitie v súlade so zámerom pamiatkovej ochrany. V opačnom prípade sa pamiatková ochrana zredukuje na samoučelné konzervovanie nevyhovujúceho fyzického a prevádzkového stavu objektu. V tejto súvislosti by som chcel poznamenať najmä nasledovné: Štát ako vlastník Ekoiuventy dlhodobo nemá zabezpečený legálny prístup k týmto objektom a pozemkom, pretože prístupové komunikácie a okolité pozemky boli v minulosti vo vlastníctve súkromných osôb a aktuálne sú v mojom vlastníctve. Štát nemá uzatvorenú žiadnu dohodu o užívaní uvedených nehnuteľností potrebných pre prístup. Užíva ich a verejnosť umožňuje užívanie protiprávne, na moju ujmu ako vlastníka, pričom nie je schopný za to poskytnúť adekvátnu náhradu. Pozemky som kupoval v dobrej viere v možnosť ich primeraného využitia, avšak za daného stavu, ktorý sa Pamiatkový úrad SR snaží vyhlásením národnej kultúrnej pamiatky zakonzervovať, budú len nelegálnou prístupovou trasou ku národnej kultúrnej pamiatke, keďže štát nemá na vyriešenie situácie vyčlenené potrebné finančné zdroje. Nehnuteľnosti, ktoré sa navrhujú za národnú kultúrnu pamiatku majú status trvale prebytočného majetku štátu, tento status získali čerstvým rozhodnutím príslušného správcu majetku štátu z mája tohto roka. Štát nemá vyčlenené finančné zdroje potrebné na uvedenie Ekoiuventy a jej areálu do stavu hodného jej prezentácie ako národnej kultúrnej pamiatky (najmä na znovunavrátanie interiérov hlavnej budovy do pôvodného stavu, rekonštrukcia chátrajúcich fasádnych prvkov, úplná rekonštrukcia bazény a vybudovanie sociálneho a hygienického zázemia pre jeho prevádzku, úplná rekonštrukcia vedľajšej polyfunkčnej budovy a pod.). Nemám vedomosť o tom, že by existoval reálny prevádzkový zámer s dostatočným finančným zázemím, ktorý by dlhodobo garantoval životaschopnosť prevádzky Ekoiuventy a jej areálu v súlade so zamýšľaným pamiatkovým určením. Údajné pamiatkové hodnoty areálu Ekoiuventy považujem za neodôvodnené, Podklad Pamiatkového úradu SR vychádza výhradne s materiálov jedného spracovateľa ktorý nemá skúsenosti s týmto druhom architek-

túry, na architektúru socialistického realizmu nepanuje v odbornej obci jednoznačný (alebo aspoň dominantný) názor. Na základe predložených Podkladov teda nie je možné zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a vydanie rozhodnutia o vyhlásení areálu Ekoiuventy by nevychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu vecí. O existencii údajných pamiatkových hodnôt mal Pamiatkový úrad SR preukázateľne vedomosť minimálne od konania odborných konferencií v roku 2008. Hoci Pamiatkový úrad SR mohol/mal konať na základe týchto informácií, nasvedčujúcich existenciu možných pamiatkových hodnôt, dlhodobo v tejto veci nespracoval žiadne podklady. Podklad Pamiatkového úradu SR neuvádza žiadne zásadné nové skutočnosti, o ktorých by nemohol mať vedomosť už v roku 2008. Celý areál Ekoiuventy, navrhovaný na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku je pamiatkovo chránený aj v súčasnosti, a to z titulu jeho situovania v pamiatkovom území – pamiatkovej zóne Bratislava – Centrálna mestská oblasť, ako aj v ochrannom pásme pamätníka na Slavíne. Zvyšovanie stupňa pamiatkovej ochrany je irelevantné. Na základe uvedených argumentov navrhujem, aby Pamiatkový úrad SR konanie o vyhlásenie areálu Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku ako nedôvodné zastavil. Rovnako sa na Vás v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku obraciam so žiadosťou o umožnenie vyjadrenia sa ku všetkým podkladom správneho konania, t. j. aj takým, ku ktorým k dnešnému dňu nemám prístup, a to bezprostredne pred vydaním meritórného rozhodnutia. Na využití tohto môjho práva trvám, aj za cenu predĺženia lehoty na vydanie rozhodnutia vo veci.“

Pamiatkový úrad SR v priebehu správneho konania zistil skutočný stav vecí tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej charakteristiky predmetného objektu, a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie predmetného objektu za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Pamiatkový úrad SR vychádza zo skutočnosti, že areál Domu mládeže s areálom je situovaný v lokalite Horský park a je súčasťou širšie koncipovaného urbanistického bloku s rozvoľnenou zástavbou rodinných domov. Stojí na voľnom priestranstve obkolesený zeleňou, objekty sú na ploche pozemku voľne stojace. Centrom areálu je hlavná budova Domu mládeže, ku ktorej smeruje aj hlavná prístupová komunikácia z Búdkovej ulice. Je komponovaná hlavnou fasádou s výhľadom na náprotivný svah Machnáč a do Búdkovej ulice a bočnou s výhľadom na severnú časť Bratislavského hradu. Všetky dodnes zachované súčasti areálu sú rozmiestnené okolo hlavnej budovy, prístupné odbočkami z hlavnej prístupovej komunikácie. Juhovýchodne je to objekt bazéna, severovýchodne objekt amfiteátra a budova učebni s bytom a skleníkmi.

Predmetný objekt – areál Domu mládeže je nositeľom súboru významných pamiatkových hodnôt ako celok, ale nositeľmi pamiatkových hodnôt sú aj jeho jednotlivé objekty, ktorých história a vznik spolu navzájom súvisí a spolupôsobí. Určujúcimi pamiatkovými hodnotami areálu podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona sú :

Historická hodnota - prvý projekt pre stavbu Mičurinsko-technického strediska spracoval kolektív pri katedre architektonickej tvorby Fakulty architektúry terajšej Slovenskej technickej univerzity pod vedením prof. Belluša. Bol spracovaný do júna 1952, kedy sa rozhodlo, že jeho dokončenie zrealizuje Stavoprojekt Bratislava. Projekt bol od základu zmenený a nový bol vypracovaný medzi októbrom 1952 až januárom 1953. Projekt s názvom Mičurinsko-technické stredisko Bratislava vypracoval architekt Miloš Chorvát. Investorom stavby bol Krajský národný výbor Bratislava. Stredisko bolo

postavené ako účelové zariadenie Ústredného domu pionierov a mládeže v Bratislave, ktorý vznikol v roku 1951. Malo slúžiť pre potreby praktickej výučby polytechnickej výchovy v rámci mimoškolskej činnosti detí. Základný stavebný vývoj areálu prebiehal v dvoch etapách: prvá od roku 1953 do roku 1956 a od roku 1957. V prvej etape sa začalo so stavbou hlavnej budovy – Stanice mladých mičurincov, alebo nazývanej aj Technická stanica mičurin. Táto budova bola ústredným a hlavným objektom areálu, ostatné neskôr vzniknuté objekty boli objekty s doplnkovou funkciou. V druhej etape medzi rokmi 1957 - 1962 bol postavený bazén a budova učebni s bytom a skleníkmi. Plánovanou súčasťou areálu boli ihriská, skleníky, amfiteáter. Súčasťou areálu boli aj plochy pokusných políček, zariadenia pre pozorovanie prírody a zariadenia ornitologického charakteru, drevené objekty pre chov hydiny, neskôr aj koní. Objekty tvoriace súčasť areálu boli z veľkej časti budované svojpomocne.

Urbanistická hodnota - areál budov slúžiacich pre vzdelávanie mládeže, majestátne osadený v plochách zelene na terase kopca, je súčasťou povojnového urbanizmu tejto časti mesta, stal sa miestom a symbolom mimoškolských aktivít niekoľkých generácií obyvateľov mesta.

Architektonická hodnota - v architektúre sa socialistický realizmus na Slovensku prejavil predovšetkým budovaním nových obytných súborov. V prípade Technickej stanice Mičurin šlo o prvé vybudovanie komplexného uzavretého areálu zabezpečujúceho potreby pre mimoškolské vzdelávanie mládeže v prírodovedných odboroch. Okrem hlavnej budovy sa postupne vybudovali objekty zabezpečujúce činnosti širokého spektra – budova mladých technikov, budova mladých turistov, amfiteáter, bazén a budova učebni s bytom a skleníkmi, pričom významnou súčasťou plochy areálu bolo ihrisko, pokusné políčka, včelíny, zariadenia pre chov hydiny a ornitologické zariadenia. Hlavná budova areálu reprezentuje monumentálne dielo sorely realizované v 50. rokoch 20. storočia na Slovensku. Jej význam je o to väčší, že v 1. pol. 50. rokov 20. storočia boli na Slovensku monumentálne architektonické realizácie zriedkavé. Hlavná budova svojím historizujúcim klasicizujúcim tvaroslovím čerpá zo zdrojov sovietskej architektúry socialistického realizmu a potvrdzuje prevahu tradicionalizmu v architektúre toho obdobia na Slovensku. Je príkladom toho, ako architektúra socialistického realizmu narábala s dedičstvom svetového klasicizmu. Uplatnenie klasických, časom overených architektonických foriem čerpajúcich z antiky v podobe vstupného portika, ako i uplatnenia motívu zastrešeného átria v podobe ústrednej spoločenskej sály, v spojení s rovnako časom overeným kamenným materiálom mali dokladať večnosť a stálosť nového nastoleného spoločenského zriadenia. Stavba dokonale naplnila požiadavku sorely vyjadriť nové obsahy pomocou klasických foriem a klasických materiálov, ktoré sa stali prostriedkom potvrdzujúcim legitimitu nového zriadenia. Architektúra budovy uplatňuje v hmote i v dispozícií klasické kompozičné princípy: princíp symetrie, dominanty, gradácie hmôt a monumentality a zároveň dominancie v priestore. Význačná je jej poloha a osadenie v teréne, v strede kopca, ktoré podporuje jej dominantný ideový zámer. Monumentálne poňatie hlavnej budovy je obsahovým vyjadrením závažných spoločenských úloh vtedajšieho zriadenia vo výchove mládeže, pričom monumentalita je umocnená pátosom súsošia osadením na streche budovy.

Výtvarná hodnota - spočíva v riešení samotnej architektúry hlavnej budovy a jej sochárskeho dotvorenia. Farebná červeno - biela kamenná skladba fasád mala prispieť k dojmu plasticity a pohľadovo zdynamizovať staticky riešené plochy fasád. Základný kompozičný princíp hlavnej budovy spočíva v kombinácii vertikálnych prvkov, v podobe stĺpov vstupného portika a pásov okien, s horizontálnymi prvkami, v podobe ríms a presahujúcich plôch strešných rovín. Architektúra hlavnej budovy je dotvorená 4 reliéfmi s motívom detských hier a súsoším mladých budovateľov. Obsahom sochárskych súčastí je oslava novej práce. Motív práce je jedným zo základných a ťažiskových námetov výtvarného umenia socialistického realizmu. Reliéfy vyjadrovali ideové spojenie funkčnej náplne areálu s budovaním novej spoločnosti, s pokrokom a úspechom socializmu. Poukazovali na novú prítomnosť spojenú s výchovou nového človeka. Reliéfy a súsošie predkladajú obrazy nových hrdinov - mladých budovateľov, zosobňujú nový kult nastolený socializmom – kult práce a budovania vlasti.

Dotvorenie architektúry sochárskymi dielami odráža ideál sorely, ktorý spočíval v spojení monumentálnej výtvarnej realizácie s architektúrou. Vyjadruje snahu sorely spojiť v architektúre všetky umenia do pôsobivého celku a urobiť ich tak prístupné širokým masám.

Spoločenská hodnota - areál Domu mládeže - Technického strediska Mičurin, bol prvým špecializovaným strediskom na Slovensku zabezpečujúcim mimoškolskú činnosť detí. Plnil potreby a funkcie kladené na všestranný rozvoj mládeže, ktorého legislatívny rámec určil zákon o jednotnom školstve z roku 1948. Jeho realizácia súvisí s politickým a ideologickým programom socialistického školstva podporiť polytechnickú výchovu žiakov. V rámci nej významnú úlohu hrali prírodovedné predmety podľa vzoru mičurinského šľachtiteľského hnutia prebraného zo Sovietskeho zväzu. Takto koncipovaná výchova plnila významné celospoločenské úlohy : vychovať nového človeka, budovateľa, so vzťahom k prírode v duchu vedeckého socialistického materializmu, zabezpečiť dostatok pracovných síl v novom socialistickom poľnohospodárstve a splniť jednu z hlavných úloh nového povojnové zriadenia - zabezpečiť pre obyvateľstvo dostatok potravín. Mičurinské hnutie bolo súčasťou štátnej školskej politiky a nadobudlo v 50. – 60. rokoch masové rozmery.

Pamiatkové hodnoty jednotlivých objektov areálu :

Dom mládeže s nástupnou plochou - hlavná budova areálu je prístupná hlavnou komunikáciou z Búdkovej cesty z ktorej sa nastupuje na krátke schodisko ústiace na spevnenú plochu pred budovou. Hlavná budova je architektonickou dominantou areálu a zároveň jeho administratívnym, kultúrnym i spoločenským centrom. Stavba hlavnej budovy s nástupnou plochou bola realizovaná v 1. etape výstavby areálu. Jej stavba začala stavebným povolením vydaným v roku 1953. Prvý projekt na budovu spracoval prof. Belluš v roku 1952, nakoniec stavbu naprojektoval Stavoprojekt, architekt Miloš Chorvát. Prvé otvorenie stanice bolo plánované na 5. 5. 1955, do prevádzky však bola daná až v decembri roku 1955. Slávnostné otvorenie sa konalo dňa 23. 3. 1956 pri príležitosti II. zjazdu ČSM. Budova je významnou stavbou architektúry socialistického realizmu 50. rokov 20. storočia na území Slovenska, je dokladom tejto etapy vývoja slovenskej architektúry. Jej hmota, pôdorys, fasády a základné dispozičné väzby sú zachované v autentickom, pôvodnom stave.

Monumentálny exteriér budovy s dominantným vstupným portikom uplatňuje, v zmysle požiadaviek socialistického realizmu, jazyk klasických architektonických foriem. Vstupný portikus bol častým architektonickým riešením vstupu do kultúrnych a spoločenských objektov postavených v 50. rokoch 20. storočia (kino Moskva Piešťany, Dom pionierov Ostrava).

V hmote i detaile sa v architektúre budovy realizovali typické výrazové prostriedky sorely: stĺpové priečelie, gradácia hmôt a ich odľahčenie smerom hore, akcentovanie siluety, jasná farebnosť navodzujúca dojem radostnej bojovej a monumentálnej úlohy novej spoločnosti a architektúry v nej. Dôvodom uplatnenia týchto prvkov bola požiadavka na vytvorenie zrozumiteľnej architektúry, ako i architektúry s výtvarným akcentom orientovaným predovšetkým na fasády – k masám, k ľudu.

Budova stanice reprezentuje dobovú požiadavku na usporiadanosť, výrazovú neproblematickosť a slávnostnosť architektúry.

Zásadnejšou rekonštrukciou prešla budova až v rokoch 2007 – 2008. Projekt rekonštrukcie spracoval Ing. Mišo. V rámci tejto rekonštrukcie boli medzi stĺpy spoločenskej sály osadené nové priečky, čím sa zrušilo prepojenie medzi sálou a chodbami, ktoré sa takto uzavreli. Balkóny 2. n. p. ktoré boli orientované do spoločenskej sály boli zrušené a vytvorením priečok a sklenených stien boli v týchto priestoroch vytvorené kancelárie, v suteréne sa realizovali dielčie dispozičné zmeny. Na objekte boli vymenené okenné i dverné výplne, opravené povrchy stien i podláh, strop spoločenskej sály bol prekrytý novým sadrokartónovým stropom.

Základná dispozičia ako i komunikačné väzby interiéru sú zachované v pôvodnom autentickom rozsahu. Interiér budovy sa vyznačuje dômyselnou symetrickou schémou dispozičie, ktorá je účel-

ne, bezkonfliktne a racionálne koncipovaná a prispôsobená požadovaným funkciám – voľnočasovým aktivitám detí. Charakterizuje ju veľkorysá priestorová kompozícia spoločenskej sály a učebni po jej obvode. Vnútorňý priestor dopĺňa striedme tvaroslovie so zreteľným citom pre architektonický detail a ušľachtilosť materiálu. Nad architektonickým a ideovým centrom budovy, nad spoločenskou sálou, použil architekt strop zvlnenej konštrukcie z drevených latiek. Inšpiračným zdrojom bol strop mestskej knižnice v dnešnom Vyborgu vo Fínsku z rokov 1927 – 1935, ktorého autorom je významný európsky architekt Alvar Aalto. Použitie dreveného latkového stropu nad spoločenskou sálou je výsledkom inšpirácie a dobového príklonu časti československých architektov k architektúre severských zemí. Spoločným prvkom oboch (slovenskej i severských) tradičných architektúr bol materiál - drevo. Aplikovanie takéhoto stropu, iste aj z akustických dôvodov, bolo naplnením požiadavky sorely na ľudovosť novej architektúry. Nakoľko ľudová architektúra nemohla slúžiť ako predloha pre veľké komplexy, hľadalo sa uplatnenie jej znakov aspoň v detaile.

Hlavná budova areálu je dokonalou ukážkou politickej architektúry. Vo všetkých smeroch naplnila požiadavky na novú architektúru socialistického realizmu. Monumentalita architektúry zodpovedá monumentálnej spoločenskej úlohe ktorú mala stanica v živote novej socialistickej spoločnosti plniť. Kamenné reliéfy a súsošie z roku 1955 sú výtvarnou epickou zložkou architektúry. Štyri reliéfy osadené na čelnej fasáde, po stranách vstupu, svojím námetom oznamujú a stelesňujú poslanie budovy. Prvoplánovosťou a zrozumiteľnosťou oslovujú všetkých návštevníkov stanice bez ohľadu na vek. Ich autorom je významný slovenský sochár Ján Kulich.

Výtvarným a ideovým akcentom objektu je kamenné súsošie Slovenská budujúca mládež z rokov 1955 – 56 od významného slovenského akad. sochára Fraňa Gibalu osadená v strede strechy objektu. Súsošie odľahčuje hmotu architektúry smerom hore a nahrádza často uplatnený motív veže s červenou hviezdou. Stojaci mladý chlapec a dievča vertikálnou kompozíciou, zdvihnutou hlavou dohora a roztvoreným náručím vítajú nové zajtrajšky. Umeleckým stvárnením vyjadruje pátos, ktorý bol vlastný umeniu socialistického realizmu a odkazuje na vznik a výchovu nového človeka – človeka budovateľa.

Predmetný objekt disponuje architektonickými a výtvarnými hodnotami: situovanie objektu, jeho silueta, hmotovo priestorové a tvarové riešenie celku, vzťah budovy k terénu, orientácia budovy voči prístupom, pôvodný výraz fasád, pôvodné konštrukčné, architektonické a materiálové riešenie exteriéru i interiéru ako celok, všetky štýlové prvky a súčasti exteriéru a interiéru, konštrukčné, architektonické a materiálové riešenie všetkých pôvodných a hodnotných detailov, pôvodné konštrukčné, architektonické a materiálové riešenie fasád, pôvodná podlažnosť, pôvodné dispozičné riešenie objektu vrátane komunikačných ťahov, výtvarné súčasti objektu - reliéfy a súsošie.

Schodisko – teleso schodiska je situované juhozápadne od hlavnej budovy. Je hlavným prístupovým schodiskom na nástupnú plochu hlavnej budovy areálu a zároveň historickou stavebnou a funkčnou súčasťou komunikačných ťahov areálu Domu mládeže. Materiálové riešenie povrchov je architektonicky a výtvarne napojené na riešenie hlavnej budovy a podčiarkuje reprezentatívnosť samotného schodiska ako aj hlavnej budovy. Prístupové kamenné schodisko bolo vybudované v rokoch 1953 – 1958 a bolo súčasťou pôvodného architektonického konceptu. Teleso schodiska je v súčasnosti celistvo zachované v autentickom tvare, hmote, konštrukcii i v materiáli.

Bazén - bol postavený v 2. etape budovania areálu na základe stavebného povolenia z roku 1957, ktorý definuje objekt ako plavecký bazén. Bol vybudovaný medzi rokmi 1957 – 1962. Dlhodobý bol prístupný len pre návštevníkov stanice, umožňoval telesný rozvoj detí a prispieval k všestrannej výchove mládeže. Objekt bazéna je historickou stavebnou a funkčnou súčasťou areálu Domu mládeže. Je zachovaný na pôvodnom mieste a v pôvodnom hmotovom a pôdorysnom rozsahu.

Amfiteáter - bol súčasťou už prvého návrhu prof. Belluša a mal byť situovaný v severozápadnej časti areálu. V perspektívnom pláne rozvoja Technickej stanice mičurin z roku 1956 je medzi objektmi,

ktoré treba vybudovať, uvádzaný aj amfiteáter. Stavbu amfiteátra datujeme do 60. – 70. rokov 20. storočia. Amfiteáter je historickou stavebnou a funkčnou súčasťou areálu Domu mládeže (Technickej stanice mičurin). Reprezentuje dobový štandard konštrukčných riešení plne zodpovedajúci jeho funkcií. Význam jeho osadenia v areáli spočíva v priestorovom riešení: na jednej strane v tesnom dotyku s hlavnou budovou, ktorá mu poskytuje jednu fasádu a vo využití a rešpektovaní terénnej situácie. Amfiteáter poskytoval priestor pre vystúpenie rôznych kultúrnych telies a umožňoval prezentáciu výsledkov mimoškolských aktivít detí a mládeže.

Dom polyfunkčný - stavba budovy učebni s bytom a skleníkmí bola vybudovaná v 2. etape budovania areálu na základe stavebného povolenia z roku 1957, ktorý definuje objekt ako prevádzkovú budovu s jednou bytovou jednotkou. Bol postavený medzi rokmi 1957 – 1962. Objekt učebni s bytom je historickou stavebnou a funkčnou súčasťou areálu Domu mládeže (Technickej stanice mičurin). Je dokladom dobového materiálového a konštrukčného riešenia objektu. Objekt učebni s bytom spolu so skleníkmí slúžil na vzdelávanie detí v oblasti prírodných vied, predovšetkým v botanike, čo bolo základnou náplňou činnosti areálu. Predmetný objekt je v súčasnosti celistvo zachovaný v pôvodnom hmotovom a pôdorysnom rozsahu, nebol narušený žiadnymi nežiaducimi stavebnými či inými zásahmi. Objekt je v exteriéri autenticky zachovaný, po konštrukčnej a materiálovej stránke.

Úprava sadovnícka - Búdková ulica patrila v 19. storočí do oblasti vinohradov a záhrad. Prvé rekreačné objekty a vily sa začali v mieste bývalých vinohradov stavať okolo polovice a v 2. pol. 19. storočia a to hlavne v oblasti okolo hradného kopca, Červeného križa, okolo Murmanskej výšiny, dnešného Slavína a Horského parku. K premene parciel viníc na stavebné pozemky prispela aj choroba viniča, ktorá ho postihla na konci 19. storočia. Autori Janota, Bagin (1977) uvádzajú, že na mieste výstavby areálu Domu mládeže bola pôvodne lokalizovaná prírodno-krajinárska záhrada Sans Soudi z prelomu 18. a 19. storočia. Areál významne dotvára krajinný obraz územia Pamiatkovej zóny – Centrálna mestská oblasť Bratislava. Predmetná lokalita nadväzuje na lesopark v severnej časti (borovicový lesík Horského parku) a obvodová zeleň areálu je zároveň organickou súčasťou vžitého obrazu Murmanskej výšiny s pamätníkom obetiam I. svetovej vojny. Areál Domu mládeže bol navrhnutý a zrealizovaný ako jednotný koncept strediska poskytujúceho priestor pre voľnočasové aktivity, ktorého neoddeliteľnou súčasťou bolo aj zázemie parku s hospodárskymi objektmi, bazénom, a s ďalšími plochami umožňujúcimi vykonávanie aktivít vo vonkajších priestoroch. Sadovnícke úpravy areálu zároveň rešpektujú a umocňujú architektonicko - urbanistické hodnoty stavebných dominánt (hlavného pavilónu a nástupných priestorov).

Stavba areálu Domu mládeže je výsledkom veľkej spoločenskej objednávky štátu. Ideologický význam areálu sa odrazil vo vysokej miere reprezentatívnosti a individuálnosti riešenia hlavnej budovy v čase kedy sa, v ťažkom hospodárskom povojnovom období, východiskom stavebných realizácií stala typizácia. Stavba hlavnej budovy bola dokončená až v období ukončenia éry socialistického realizmu, napriek tomu jej architektúra nesie všetky jeho znaky. Architektonické riešenie hlavnej stavby plne reprezentuje myšlienky socialistického realizmu predovšetkým čerpaním z klasického konštrukčného a tvaroslovného slovníka architektúry. Jej architektonické, výtvarné, obsahové, kompozičné i formálne kvalitné riešenie radí stavbu k vrcholným dielam slovenskej Sorely. Hlavná budova je zaradená do Slovenského registra DOCOMOMO. Je vysoko hodnotená vo väčšine súborných publikácií o slovenskej architektúre a je zaradená ku kvalitným architektonickým dielam 50. rokov 20. storočia. Areál Domu mládeže považujeme za dielo, ktorého kvality by sa mali stať chránenou súčasťou kultúrneho dedičstva našej krajiny.

Účastník konania JUDr. Juraj Šaštinský listom zo dňa 26. 10. 2015 oznámil Pamiatkovému úradu SR, že zadováži odborné stanovisko k navrhovanej pamiatkovej ochrane objektu Ekoiuventy s areálom, ktoré vypracuje na základe jeho podnetu nezávislý odborník. Ďalej listom zo dňa 26. 10.

2016 požiadal Pamiatkový úrad SR, aby prostredníctvom zástupcu vlastníka hlavného objektu Ekoiuventy – Ministerstva školstva SR zadovážil pre potreby správneho konania vo veci vyhlásenia Ekoiuventy s areálom za národnú kultúrnu pamiatku odborný statický posudok analyzujúci stav hlavného objektu Ekoiuventy (pamiatkového objektu č. 1 v zmysle podkladov Pamiatkového úradu SR) v záujme vecne správneho rozhodnutia vo veci samej. K žiadosti priložil ako príklad rozhodnutie Ministerstva kultúry Českej republiky, ktoré zrušilo vyhlásenie kultúrnej pamiatky - obchodného domu Baťa v Mariánskych Láznach z dôvodu havarijného stavu budovy zisteného na základe statického posúdenia.

Pamiatkový úrad listom č. PUSR-2015/6833-19/75670/BRO zo dňa 30. 10. 2015 požiadal Ústav stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied ako odbornú organizáciu, zaoberajúcu sa architektúrou medzivojnového a povojnového obdobia o nezávislé odborné vyjadrenie, resp. posúdenie architektonických a historických hodnôt predmetnej nehnuteľnosti v záujme presného a úplného zistenia skutočného stavu veci podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku a podľa § 15 ods. 2 pamiatkového zákona, podľa ktorého „krajský pamiatkový úrad alebo pamiatkový úrad vypracuje podklady na vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku z vlastného podnetu alebo na podnet právnickej osoby alebo fyzickej osoby, v odôvodnených prípadoch v spolupráci s vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied a ďalšími odbornými a vedeckými inštitúciami“.

Vzhľadom na zložitosť správneho konania a ďalších potrebných procesných úkonov, Pamiatkový úrad SR listom č. PUSR-2015/6833-21/78979/BRO zo dňa 09. 11. 2015 požiadal Ministerstvo kultúry SR o predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia vo veci. Ministerstvo kultúry SR listom č. MK 3164/2015-221/17355 zo dňa 11. 11. 2015 predĺžilo lehotu na vydanie rozhodnutia do 31. marca 2016. Následne Pamiatkový úrad SR listom č. PUSR-2015/6833-24/81287/BRO zo dňa 18. 11. 2015 upovedomil o tejto skutočnosti všetkých účastníkov konania.

Listom zo dňa 10. 11. 2015 bola Pamiatkovému úradu SR doručená žiadosť Ing. Štefana Beleša, bytom Na Baránku 1, 811 01 Bratislava o priznanie postavenia účastníka konania podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona, vzhľadom na jeho vlastníctvo pozemkov (LV č. 7746, 544 a 6512, parc. č. 2806/26, 2806/40, 2806/42, 2792/35, 2792/36, 2792/37, 2792/38, 2778/1, 2778/3), ktoré sa nachádzajú v bezprostrednom okolí vecí, vyhlasovaných za národné kultúrne pamiatky. Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „*V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou pozemok*“.

Pamiatkový úrad SR zistil, že § 27 ods. 2 pamiatkového zákona sa vzťahuje aj na ďalších účastníkov konania a listom č. PUSR-2015/6833-25/81477/BRO zo dňa 18. 09. 2015 zaslal zisteným účastníkom konania, ktorí sú vlastníkami pozemkov nachádzajúcich sa v pásme desať metrov v bezprostrednom okolí vecí, vyhlasovaných za národné kultúrne pamiatky Ing. Štefanovi Belešovi a Ing. Andrei Belešovej, Ventúrska 20, 811 01 Bratislava (LV č. 7746, 544 a 6512, parc. č. 2806/26, 2806/40, 2806/42, 2792/35, 2792/36, 2792/37, 2792/38, 2778/1, 2778/3), Veľvyslanectvu Poľskej republiky, Hummelova 4, 814 91 Bratislava-Staré Mesto (LV č. 6990, parc. č. 2779/1, 2779/7, 2779/8), Mgr. Veronike Rijákovéj, Klenová 15, 831 01 Bratislava (LV č. 7002, parc. č. 2806/25) a Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Prešovská 48, 821 02 Bratislava (LV č. 405, parc. č. 2806/35) oznámenie o prebiehajúcom konaní spolu s Podkladom a so žiadosťou o vyjadrenie. Zároveň ich upovedomil, že Ministerstvo kultúry SR predĺžilo lehotu na vydanie rozhodnutia do 31. marca 2016. K pozemku parc. č. 23001 v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky) list vlastníctva nie je založený. Vzhľadom k tejto skutočnosti Pamiatkový úrad SR ozná-

menie doručil aj verejnou vyhláškou, ktorá bola vyvesená na elektronickej tabuli Pamiatkového úradu SR, na úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR vyvesená 19. 11. 2015, zvesená 04. 12. 2015, na úradnej tabuli Mestského úradu m. č. Bratislava – Staré mesto vyvesená 23. 11. 2015, zvesená 09. 12. 2015, čím sa oznámenie považuje za doručené.

Účastníkom konania Ing. Štefanovi Belešovi a Ing. Andrei Belešovej bolo oznámenie spolu s Podkladom doručené dňa 23. 11. 2015. Účastník konania Ing. Štefan Beleš listom zo dňa 17. 12. 2015 požiadal Pamiatkový úrad SR o predĺženie lehoty na vyjadrenie k Podkladom do 15. 02. 2016, Pamiatkový úrad SR mu vyhovel a súhlasil s navrhnutou lehotou na vyjadrenie. Účastník konania sa vyjadril listom zo dňa 19. 02. 2016 nasledovne :

„Podklad ako celok je z hľadiska konkrétnych informácií pomerne málo obsažný, má charakter kompilátu dávno známych faktov a neobsahuje takmer žiadne informácie, o ktorých by som nemal ja alebo mnou oslovení ľudia vedomosť. Bod 4.1.1. sa Ekoiuventy týka iba v obmedzenej miere a pre samotné závery je nepodstatný. Bod 4.1.2. sa Ekoiuventy netýka vôbec, obsahuje len základné informácie o vývoji Búdkovej ulice (bez vzťahu k objektu/tom Ekoiuventy) a pre vyvodzovanie záverov je rovnako nepodstatný. Bod 4.2.1. iba popisuje usporiadanie jednotlivých prvkov areálu, opäť bez hlbšej analýzy alebo vyhodnotenia. Bod 4.2.2. telegrafickým spôsobom oboznamuje so stavebno-historickým vývojom veci (ktorý je objektívne veľmi krátky, keďže stavba má len 60 rokov). Bod 4.2.3. (stavebno-historický popis veci) vychádza pravdepodobne z publikovaných článkov alebo z archívnych materiálov, keďže v listoch pre jednotlivé pamiatkové objekty sa nachádza iba fotodokumentácia zvonku (zábery z interiérov absentujú). Bod 5 (Stav veci) opäť len veľmi stručne (rozsah: asi dve tretiny A4) popisuje reálny stav areálu Ekoiuventy. Relatívne najväčšiu časť podkladu – krycieho listu – zaberá bod 7 (Odôvodnenie návrhu), ktorý je však postavený na dojmach a iba zriedka na faktoch. Odôvodnenie sa opiera skôr o opis veci bez zasadenia do slovenského, československého, alebo iného (stredo-európskeho, sovietskeho) kontextu. Odôvodneniu chýba poctivé zhodnotenie informácií – hoci ako uvádzam vyššie, žiadne nové informácie neboli v podklade použité, ide len o opakovanie známych, zverejnených informácií bez tvorivého vkladu Pamiatkového úradu SR. Bod 8 (Návrh opatrení) len uvádza fakt, že po vyhlásení Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku bude potrebné každý stavebný zásah alebo úpravu vykonať podľa § 32 pamiatkového zákona, čo v praxi znamená, že akýkoľvek zásah bude musieť byť odsúhlasený Krajským pamiatkovým úradom Bratislava. Podklad ako celok je podľa môjho názoru pre vyhlásenie Ekoiuventy za kultúrnu pamiatku absolútne nedostatočný. Neobsahuje žiadne nové, predtým neznáme informácie, ide len o kompilát známych údajov, spojený so svojvoľnou interpretáciou, ktorá nespĺňa základné vedecké štandardy. K jednotlivým listom pre pamiatkové objekty 1-6 považujem za dôležité uviesť, že ich obsah si niekedy odporuje (pamiatkový objekt č. 1 – dom mládeže s nástupnou plochou: autentické zachovanie na jednej strane a na druhej strane „vytvorenie deliacich priečok medzi stĺpmi spoločenskej sály a zrušenie balkónov orientovaných do sály v rokoch 2007-8, realizovala sa obnova povrchov stien, podláh, stropov a zakrytie pôvodného dreveného stropu hlavnej sály, obnovené a čiastočne nahradené boli originálne interiérové prvky.“). Ostatné pamiatkové objekty (schodisko, bazén, amfiteáter, polyfunkčný dom) majú povahu len utilitárneho vybavenia celého areálu a ich vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku nemá oporu ako v pamiatkovom zákone, tak v obsahu jednotlivých listov. Tieto objekty sú v nevyhovujúcom technickom stave, k pôvodnému architektonickému zámeru sú nepôvodné a pamiatkovými hodnotami určite nedisponujú (resp. podobných objektov je na území Bratislavy viacero, pričom ide o pamiatkovo nechránené objekty). Pochádzajú z 50.-tych a 60.-tych (amfiteáter možno až zo 70.-tych) rokov 20. storočia a ako zástupcovia vtedajšej architektúry ničím nevynikajú, čo na prvý pohľad potvrdzuje aj fotodokumentácia. Okrem toho, bod 7.2 všetkých listov pre jednotlivé pamiatkové objekty je všade rovnaký, pričom sa týka výhradne objektu hlavnej budovy. Posledný pamiatkový objekt sa týka sadovníckych úprav, ktoré sa tiež navrhujú pamiatkovo chrániť. Nemám informácie, že by v areáli Ekoiuventy rástli historické alebo z iného dôvodu významné

dreviny alebo iné rastliny. Pamiatkový úrad SR tiež nepredložil relevantné podklady, ktoré by oprávňovali k takýmto záverom. Súčasťou podkladu nebola žiadna inventarizácia hodnotných drevín ani iný podobný materiál, ktorý by hodnoverne odôvodnil potrebu pamiatkovej ochrany drevín v areáli Ekoiuventy. Celý list k tomuto pamiatkovému objektu je formulovaný iba v hypotetickej, t.j. neistej a nepreukázanej rovine („ihličnaté dreviny rastúce na danej lokalite zrejme už od 2. pol. 19. stor.“, „skalka...mala pravdepodobne slúžiť pre účely vzdelávania“, „niektoré z nich sú zrejme pozostatkom záhrady San Souci“ a pod.). O záhrade San Souci (ktorú Pamiatkový úrad SR datuje raz na prelom 18. a 19. a na inom mieste na prelom 19. a 20. storočia) sa list ďalej nevyjadruje. Takáto nízka úroveň listu k pamiatkovému objektu je neakceptovateľná a pre zásah do práv účastníka konania úplne nespôsobilá. Moje vyjadrenie by som uzavrel nasledovným hodnotením: Podklad pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky je informačne málo hodnotný a neprináša žiadne nové informácie. Areál je veľmi mladý, jeho historický vývoj je krátky a v čase postavenia budov Ekoiuventy sa na tomto mieste nič významné nenachádzalo. Ekoiuventa bola postavená ako manifestácia politického režimu a jej architektonické alebo pamiatkové hodnoty sú buď bežné alebo neboli dostatočne dokumentované a interpretované. Veľká časť podkladov je na nízkej odbornej úrovni. Preto sa domnievam, že Ekoiuventa nemá spôsobilosť byť vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku, okrem uvedených dôvodov aj kvôli nepreukázanému verejnemu záujmu. Ak by predsa len k vyhláseniu Pamiatkový úrad SR pristúpil, budem svoje práva brániť ďalej príslušnými právnymi prostriedkami a pravdepodobne podám voči tomuto rozhodnutiu odvolanie. Podľa oznámenia o začatí konania podnet na vyhlásenie Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku podali občianske združenia Združenie občanov lokality Hrad – Slavín a OZ Letné kúpalisko Míčurín. Ako vidno zo spisu, tieto podnety sú iba formálne a obsahovo nepresvedčivé. Keďže ani jedno z týchto občianskych združení sa o históriu Ekoiuventy ani jej údajné pamiatkové hodnoty v minulosti nezaujímal, je tieto podnety možné považovať za účelové. Minimálne v prípade OZ Letné kúpalisko Míčurín existuje navyše viac než dôvodné podozrenie, že účelovým podnetom sleduje svoje ekonomické záujmy na prevádzkovaní bazéna v areáli Ekoiuventy a že za konaním tohto občianskeho združenia sú ekonomické pohnutky a nie úprimná starostlivosť o Ekoiuventu ako národnú kultúrnu pamiatku. Na základe nahliadnutia do spisového materiálu (18. 02.) som prostredníctvom svojho zástupcu zistil, že súčasťou spisu sú aj ďalšie odborné podklady, vypracované Ústavom architektúry a stavebníctva Slovenskej akadémie vied a Ing. arch. Alexandrom Némethom. O týchto som zatiaľ nemal žiadnu vedomosť, ako účastník konania však považujem za potrebné naštudovať si ich a vyjadriť sa k nim, a to v čase pred vydaním rozhodnutia. Svoje vyjadrenie k týmto podkladom predložím Pamiatkovému úradu najneskôr do 26. 2. 2016.“

Účastníkovi konania Veľvyslanectvu Poľskej republiky bolo oznámenie spolu s podkladom doručené dňa 20. 11. 2015. Účastník konania sa nevyjadril a neuplatnil v priebehu správneho konania žiadne námietky.

Účastníčke konania Mgr. Veronike Rijákovej bolo oznámenie spolu s podkladom doručené dňa 20. 11. 2015. Účastníčka konania sa nevyjadrila a neuplatnila v priebehu správneho konania žiadne námietky.

Účastníkovi konania Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. bolo oznámenie spolu s podkladom doručené dňa 24. 11. 2015. Účastník konania listom č. 54/2100/2015 zo dňa 01. 12. 2015 upozornil Pamiatkový úrad SR, že ako vlastník v zmysle listu vlastníctva č. 405 na pozemku parc. č. 2806/35 má ochranné pásmo vodojemu, ktoré je ohraničené oplotením na danej parcele. Oplotenie žiadal účastník konania ponechať s tým, že na danej parcele nebude vyvíjaná žiadna stavebná činnosť a bude výlučne slúžiť iba ako ochranné pásmo vodojemu (akumulácie pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou).

Účastník konania JUDr. Juraj Šaštinský listom zo dňa 28. 11. 2015 doručil Pamiatkovému úradu SR „odborné stanoviská nezávislých odborníkov k navrhovanej pamiatkovej ochrane objektu Ekoiuventy s areálom a stavebno-technickému stavu objektu Ekoiuventy“. Odborné stanovisko k stavebno-technickému stavu objektu vypracoval Ing. Jozef Mráz, autorizovaný stavebný inžinier v odbore Statika stavieb. Vo svojom stanovisku zo dňa 24. 11. 2015 uvádza :

„ Ide o dvojpodlažnú, trojlod'ovú stavbu s vyvýšenou a dopredu vysunutou hlavnou strednou lod'ou. Bočné lode obopínajú strednú lod' aj vzadu. Suterén je na celom pôdoryse. Pri dôkladnej obhliadke objektu a okolia dňa 18. 11. 2015, pátral som po technických, konštrukčných a materiálových hodnotách, ktoré by mohli patriť do glorioly hodnôt Národnej kultúrnej pamiatky. Nenašiel som nič. Ide o lacno a laxne realizovanú stavbu. Stĺpy priečelia nesúce súsošie vo funkcii tympanónu sú murované z tehál a nie železobetónové. Obkladové murované dosky sú tenké a tak nekvalitné, že ich rozrušuje už atmosférické zaťaženie, praskajú. Objekt nie je ani dobre založený. Severozápadný roh budovy sadá. Mieru sadnutia od obnovy interiéru vidno na fotografiách. Čítanie pôvodného interiéru je veľmi sťažené stavebnými úpravami, ktoré sa realizovali v nedávnej minulosti pre administratívne potreby Ministerstva školstva. Pôvodná dokumentácia nebola k dispozícii“.

Odborné vyjadrenie v rozsahu 1A4 bolo doplnené dvomi farebnými fotografiami.

Odborný posudok s názvom „Odborné posúdenie objektu býv. Mičurinského paláca, (dnes Ekoiuventa) z hľadiska pamiatkových hodnôt“ (ďalej len „Posúdenie“) vypracoval Ing. arch. Alexander Németh na žiadosť účastníka konania v novembri 2015, pričom skúmaný bol predovšetkým hlavný objekt, okrajovo boli obhliadnuté i ostatné objekty a celý areál. Posúdenie obsahuje opis pamiatky (situovanie objektu, typologický druh, slohové zaradenie, popis dispozície, podlaží, charakteristiku vertikálnych a horizontálnych konštrukcií stropov, charakteristiku tvaru strechy s krytinou, krovu a komínov, architektonické články, ich slohové a typové zaradenie, kovové súčasti stavby, historickú zeleň, stav vecí), doplnený fotografickou dokumentáciou. Osobitnú kapitolu tvorí kapitola „Pamiatkové hodnoty“, v ktorej autor Posúdenia (ďalej iba „posudzovateľ“) namieta niektoré skutočnosti, uvedené v Návrhu na vyhlásenie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky Dom mládeže s areálom (ďalej iba „Návrh“), pričom došiel k týmto záverom:

- hodnota urbanistická sa v Návrhu neanalyzovala, išlo o neurčité vyjadrenie v súvislosti s centrálnym umiestnením hlavného objektu v strede areálu, pričom podľa posudzovateľa aj spracovateľ návrhu pochopil, že objekt nemá v urbanizme mesta žiadnu funkciu, netvorí dominantu, ani nepôsobí v rámci verejne dostupných priehľadov, je to objekt obrátený do seba v rámci uzavretého areálu, jeho existencia pre urbanizmus mesta je irelevantná.

- hodnota architektonického alebo stavebného diela ako typologického a dispozičného druhu – posudzovateľ vyvracia tvrdenie, uvedené v Návrhu, že „budova je významnou stavbou architektúry socialistického realizmu 50. rokov 20. storočia na území Slovenska...“, považuje ho za nepodložené a unáhlené. Neexistuje spoločensky ustálený názor na toto úpadkové obdobie, pričom doteraz neprišlo k odbornému obecné verifikovanému hodnoteniu diel Sorely. Označiť exteriér budovy za monumentálny podľa posudzovateľa určite neobstojí v porovnaní so skutočne monumentálnymi stavbami Sorely, ako sú Mladá garda, Slavín, dom kultúry v Novej Dubnici alebo Handlovej. Rovnako tak nemožno hovoriť o typických výrazových prostriedkoch Sorely. Tvaroslovie je v porovnaní s Bellušovou Mladou gardou rezervované a opatrné, použitie „Aaltovského stropu“ je k Sorele nepatričné, až hybridné. Pokus nájsť vzťah medzi ľudovou architektúrou, tradičným historizmom a týmto jednoznačne modernistickým prvkom je účelový a nepresvedčivý. Posudzovateľ tiež spochybňuje v Návrhu niekoľkokrát použité slovo „autentické“, nemalo by sa to tvrdiť o objekte, kde bola zmenená dispozícia, najmä tá najpodstatnejšia časť – vnútorná sála, o objekte so zničeným tzv. Aaltovským podhľadom, zničenými zábradliami, s plastovými oknami a sadrokartónovými kazetovými podhľadmi. Síce možno súhlasiť so záverom tejto časti hodnotenia Návrhu, že ide o dokonalú ukážku politickej architektúry, avšak pova-

žovať toto za dôvod pozitívneho hodnotenia je podľa posudzovateľa scestné, ide o veľmi priemerné dielo svojho obdobia, ktoré nevybočilo z rady množstva obdobných občianskych stavieb rokov 50-tych, niekoľkonásobne vyzdvihovaná monumentalita architektúry je nepatričná jednak vzhľadom na skromnú mierku stavby k iným stavbám svojej éry, ale i v rámci lokality.

- hodnota výtvarná – podľa posudzovateľa výtvarná hodnota predmetných sochárskych diel by mala byť predmetom príslušne zameraného hodnotenia umeleckého historika, preto sa k nim nevyjadruje.

Napriek tomu sa posudzovateľ vyjadruje, že nie je samozrejmé, že ich umiestnenie na tejto stavbe je priamo zhodnocujúce túto stavbu. Mohli byť i súčasťou expozície totalitného sochárstva, a teda ich transfer by sa ich výtvarnej hodnoty (nech je akákoľvek) nedotkol.

- hodnota spoločenská – posudzovateľ cituje z Návrhu : „*Stavba areálu sa stala prostriedkom politickej propagandy, vyjadrovala úspech a pátos budovateľskej éry socializmu. Architektúra stanice a súčastí areálu dokonale zhmotňuje požiadavku novej ideológie na umelecké a formálne vyjadrenie jej cieľov.*“, pričom upozorňuje na skutočnosť, že naša spoločnosť vykročila na cestu demokracie a povedala svoje nie ideálom socializmu, ešte stále žijú ľudia, ktorí totalitným režimom trpeli a pre ktorých prejavy stalinizmu nebudú nikdy patriť do ich kultúrneho dedičstva. Ak vzniklo zdanie spoločenskej objednávky na ochranu Iuventy, posudzovateľ má za to, že ide o aktivitu početne obmedzenej society („tzv. aktivisti“), prepojenej inými záujmami ako občianskymi záujmami o verejné blaho, má ďalej za to, že pamiatková zóna a ochranné pásmo NKP Slavín dostatočne zabezpečia záujmy pre väčštinovú časť verejnosti, pričom tieto nástroje zabezpečujúce verejný záujem na formovanie verejného priestoru, panorámu mesta, zeleň a iné obecné dôležité aspekty, presahujúce hranicu uzavretého záujmového areálu, považuje za dostatočné. Posudzovateľ je toho názoru, že vyhláseniu takéhoto priemerného diela socialistického realizmu za NKP by mala predchádzať odborná a verejná diskusia, ktorá by zvažila celospoločenský záujem o Sorelu. Treba zohľadniť vplyv, aký bude mať na pamiatkovú ochranu hromadný nárast podnetov na vyhlásenie Sorely za NKP. Mal by sa vytvoriť register týchto objektov a prípadný scenár ich ochrany. Na záver upozorňuje na nebezpečenstvo, aké by tento nesystémový návrh mohol vytvoriť precedens, vzhľadom na veľké množstvo objektov obdobnej zdanlivej kvality z tejto éry.

Listom zo dňa 27. 11. 2015 bolo Pamiatkovému úradu SR doručené „Odborné posúdenie architektonických a historických hodnôt Domu mládeže s areálom“, ktoré vypracoval Ústav stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied :

„Areál Domu mládeže s areálom (ďalej Mičurinská stanica alebo stanica Mičurin) je ojedinelý z hľadiska jeho architektonických, výtvarných, urbanistických, krajinárskych a funkčných hodnôt, nielen v kontexte Bratislavy, ale aj celého Slovenska. V neposlednom rade je tu jeho historický význam, ktorý nabáda k uchovaniu historickej pamäte pre Slovensko a širší európsky rámec.

Urbanistická hodnota areálu:

Hlavná budova stanice Mičurin, vybudovaná v rokoch 1952-56, ako aj neskoršie objekty areálu, sa nachádzajú na kopci nad Bratislavou, na rozhraní Mudroňovej a Búdkovej ulice, teda na území charakteristickom predovšetkým individuálnou výstavbou rodinných domov. Územie sa po urbanistickej stránke začalo intenzívnejšie formovať v medzivojnovom období. V okolí sú aj ďalšie architektonicky a urbanisticky (kompozične) dôležité dominanty, alebo areály, ktorých poloha a vzhľad sú v danom prostredí ustálené po niekoľko desaťročí, podobne ako je tomu u areálu Mičurincov. Svojou funkciou predurčujú územie pre dlhodobé využívanie verejnosťou. Stabilizácia a zachovanie takýchto tradičných verejných priestorov by mala byť jednou z najdôležitejších priorít rozvoja mesta aj v súčasnosti. Stanica Mičurin spadá do ochranného pásma národnej kultúrnej pamiatky - areálu pamätníka obetiam 2. svetovej vojny – Slavína - diela architekta Jána Svetlíka z rovnakého obdobia. Medzi Slavínom a stanicou sa však nachádza aj pomník obetiam prvej svetovej vojny, ďalšia národná kultúrna pamiatka,

ktorá sa stala od svojho dokončenia v roku 1920 obľúbeným vyhlídkovým bodom tzv. Murmanskej výšiny. So stanicou a pomníkom susedí areál bratislavských vodární s vodojemom „Na Baránku“, dôležitou súčasťou súboru technických stavieb bratislavského vodovodu. Areál Mičurin so sadovníckou úpravou je napokon spolu s blízkym Horským parkom jedinou rozľahlejšiou zelenou zónou bratislavského Starého Mesta. Ako celok, postupne budovaný pre prácu s mládežou, je však hodnotný nielen pre širšie urbanistické súvislosti a bezprostrednú blízkosť významných kultúrnych pamiatok, ktoré celkom logicky dopĺňa.

Historická hodnota areálu, hodnota funkcie a jeho význam v rámci ochrany kultúrneho dedičstva totalitných režimov v Európe:

Už v úvodnom konštatovaní o historickom význame lokality sme naznačili, že areál dokumentuje jednu z najzložitejších epoch histórie 20. storočia na Slovensku, obdobie nástupu komunistického režimu a takzvaného stalinizmu, teda najtvrdšieho totalitného útlaku. Objekt stanice a priľahlý areál s ďalšími objektmi, je fyzickým dokumentom úsilia totalitného režimu o ideologizáciu celej spoločnosti, o snahu „vychovávať nového socialistického človeka“ od jeho útleho veku. Dnes vnímame toto obdobie negatívne, pretože ideológia potláčajúca ľudské práva jednotlivca sa nezlučuje s demokratickými princípmi súčasnej Slovenskej republiky. Hmotné pamiatky na toto obdobie je však dôležité zachovávať pre budúce generácie práve preto, aby spoločnosť nezabudla na túto ťažkú etapu svojej histórie. Pamiatková ochrana daného typu architektúry je súčasťou živého procesu kritického skúmania obdobia totality. Zďaleka pritom nejde iba o špecifikum našej krajiny, alebo krajín bývalého socialistického bloku, ale aj krajín, pri ktorých túto spojitosť často nevnímame (Nemecko, Taliansko, Španielsko).

K uchovávaniu historickej pamäte období totalitných režimov nás povzbudzuje aj Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. apríla 2009 o svedomí Európy a totalitarizme. Dodnes je architektúra autoritatívnych režimov 20. storočia zastúpená v pamiatkovom fonde Slovenska len v malej miere, hoci v spomenutých krajinách Západnej Európy už tvorí jeho prirodzenú súčasť. Napríklad len v Berlíne je dnes v zozname kultúrnych pamiatok zapísaných 1 200 pamiatok z medzivojnového a povojnového obdobia a nechýbajú medzi nimi ani vrcholné diela z obdobia Tretej ríše či socializmu, napríklad bývalá budova Ríšskeho ministerstva letectva, chránená od roku 1999, alebo Dom učiteľov, vyhlásený za kultúrnu pamiatku v roku 1998. Na vysokej úrovni je skúmanie a postupné začleňovanie architektúry socialistického realizmu do pamiatkového fondu v Českej republike, ktorá zdieľa so Slovenskom v rámci obdobia komunizmu rovnaké historické pozadie. Ak sa chce Slovensko aj po kultúrnej stránke plnohodnotne zaradiť k rozvinutým krajinám Európy, slobodne a otvorene sa postaviť k vlastnej histórii, nemôže sa usilovať jej určité aspekty či etapy potlačiť, respektíve ignorovať.

Areál Mičurincov ako verejná stavba budovaná a určená pre mládež, má nesporný potenciál byť miestom, naďalej naplňajúcim svoju pôvodnú funkciu, avšak v modernej pluralitnej spoločnosti. Súčasne je autentickým a legitímnym nástrojom vzdelávania mladej generácie o relatívne nedávnej minulosti našej krajiny a teda dôležitým prvkom občianskeho sebauvedomenia. Zaväzuje nás k tomu aj Charta medzinárodnej organizácie ICOMOS (The ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites) o interpretácii a prezentácii kultúrneho dedičstva ratifikovaná v Quebecku v roku 2008.

Hodnota autorstva architektonického diela a areálu:

Ďalším dôležitým kritériom posudzovania hodnôt architektonického diela je jeho autorstvo. Návrh stanice Mičurin vypracoval architekt Miloš Chorvát, rodák z Bratislavy, ktorý štúdium architektúry ukončil v roku 1951 na Akadémii výtvarných umení v Prahe, škole s históriou siahajúcou do 18. storočia. V prvej tretine 20. storočia boli rektormi pražskej AVU zakladateľské osobnosti českej modernej architektúry (Jan Kotěra, Josef Gočár). Po štúdiách Chorvát nastúpil v Krajskom architektonickom ateliéri, kde ho, prirodzene, na začiatku päťdesiatych rokov, ovplyvnila dobová rétorika socialistického realizmu. V tomto duchu navrhol aj hlavnú budovu Mičurinského areálu, komponovanú ako symetric-

ký objem antického chrámu, hoci už tu neváhal použiť zvlnený akustický podhľad stropu ako jednoznačné priklonenie sa k medzinárodnej moderne, ideovo blízke predovšetkým severskej architektúre a prácam finskeho architekta Alvara Aalta. Objekt stanice Mičurin je tak zároveň jedným z prvých príkladov postupného oslabovania diktátu socialistického realizmu a opätovného návratu slovenskej architektonickej scény k medzinárodnému modernému hnutiu.

Neskôr, v druhej polovici päťdesiatych rokov, keď vplyv socialistického realizmu v umení a architektúre oslabil pod vplyvom politických udalostí v Sovietskom zväze, Chorvát pracoval na ďalších svojich projektoch. Predovšetkým išlo o doplnenie skupiny Družstevných domov na Námestí SNP v Bratislave, kde pristúpil k úlohe s rešpektom ku trom starším objektom od Emila Belluša, uvedomujúc si váhu jeho zakladateľského diela na poli modernej architektúry na Slovensku. Napokon v projekte susedného Domu umenia (1958-66), koncipovaného na pôdoryse šesťuholníka, ktorým Chorvát vhodne uzavrel rad polyfunkčných domov, sa už jasne odráža smerovanie k znovuoživeniu tradície moderny a funkcionalizmu založenej na Slovensku pred druhou svetovou vojnou. To potvrdzuje aj Chorvátovo opätovné použitie zvlneného stropu v budove Domu umenia, ktoré je už, na rozdiel od Mičurinskej stanice, súčasťou komplexného poňatia architektúry v uvoľnenom modernistickom duchu. Niekde v tomto návrhu vrcholí Chorvátovo zrenie reprezentujúce vývoj nejedného jeho generačného kolegu - od mladého absolventa architektúry vzdelávajúceho sa v povojnovom totalitnom režime - k tvorcovi, uvedomujúcemu si potenciál modernistickej tradície v Československu, ako aj šancu znovu ju rozvinúť aktuálnym spôsobom v jej pôvodnej kvalite, pravda v rámci limitov socialistického stavebníctva. Význam areálu Mičurinskej stanice ako architektovej rannej socialisticko – realistickej práce, od ktorej sa ďalšie formovanie Chorvátovho myslenia odvinulo, je teda v kontexte celého jeho diela dôležitý. Súčasne je relevantný aj vzhľadom na skúmanie tvorby ďalších architektov v päťdesiatych rokoch.

Hodnotenie významu diela a areálu v kontexte súčasného skúmania architektúry 20. storočia:

Pozícia diela stanice Mičurin v kontexte dejín architektúry 2. polovice 20. storočia na Slovensku teda nie je marginálna. V zatiaľ jedinom súbornom teoretickom diele o architektúre 20. storočia Slovenska vydanom po roku 1989, je Mičurinské stredisko vzhľadom na výtvarnú a ideologickú presvedčivosť vyhodnotené ako vrcholná práca tohto prúdu (rozumej socialistického realizmu). [DULLA, Matúš – MORAVČÍKOVÁ, Henrieta: Architektúra Slovenska v 20. storočí. SLOVART 2002. Bratislava, s. 415.]. Okrem toho, Oddelenie architektúry ÚSTARCH SAV, ako jedinečné vedecké pracovisko na Slovensku, zaoberajúce sa architektúrou 20. storočia, sa v ostatných rokoch kontinuálne venuje skúmaniu vzťahu modernosti a totalitarizmu a jeho priemetom v architektúre. V súvislosti s týmto skúmaním sa otvárajú nové pohľady na problematiku obdobia socialistického realizmu v architektúre u nás, prehlbujúce jeho doposiaľ nedostatočné poznanie založené na polarizovaní povojnového vývoja architektúry, striktne ho vymedzujúc voči predvojnovovej modernistickej tvorbe. Ako konštatuje Matúš Dulla, v slovenskom prostredí sa totalitným režimom len na krátky čas a v obmedzenej miere darilo presadiť jednotný umelecký smer, ktorý bol spravidla aj tak len ozvenou vzdialeného zahraničného vzoru. Mocenské štruktúry podľa neho nedokázali formulovať vlastnú predstavu o architektúre, a tak sa mohla relatívne nerušené vyvíjať prinajmenšom v latentnom vzťahu k medzinárodnej architektonickej diskusii. [MORAVČÍKOVÁ, Henrieta- SZALAY, Peter - DULLA, Matúš - POTOČÁR, Marián - HABERLANDOVÁ, Katarína: Moderné alebo totalitné v architektúre 20. storočia na Slovensku. SLOVART 2013. Bratislava, s. 52.]. V tejto súvislosti sa javí vnímanie unikátnosti areálu Mičurinskej stanice ako reprezentanta krátkeho, no intenzívneho vzopätia socialistického realizmu v Československu, mimoriadne príznačné a nevyhnutné.

Stále podrobnejšia analýza architektonickej tvorby na Slovensku z obdobia 50. rokov nás utvrdzuje v presvedčení o nutnosti najvýznamnejšie stavby tohto typu adekvátne chrániť a naďalej ich využívať v súlade s ich pôvodnou funkciou. V prípade Mičurinskej stanice ako areálu určeného pre deti a mládež

sa zachovanie funkčnej kontinuity javí ako prioritné. V tejto súvislosti je znovu nutné zdôrazniť aj význam areálu pre širokú verejnosť hlavne kvôli v ostatných rokoch hojne využívanému a obľúbenému bazénu. Stanica Mičurin je príkladom areálu, ktorý je nositeľom komplexných urbanistických, architektonických a kultúrno - historických hodnôt. Bol koncipovaný ako postupne sa dopĺňajúci celok (súbor stavieb s amfiteátrom a bazénom s okolitou sadovníckou úpravou) korešpondujúci s okolitým prírodným i architektonickým potenciálom, citlivo využívajúcim terén kopca nad mestom. Preto je kľúčové jeho celostné vnímanie, zohľadňujúce širšie súvislosti lokality a samotného areálu, prírodné danosti umocnené upravovanou zeleňou, až po rešpektovanie výtvarných kvalít hlavnej budovy, diela architekta Miloša Chorváta.“

V priebehu správneho konania došlo k zmene vlastníctva pozemkov parc. č. 2792/70 (časť nástupnej plochy a schodisko) a pozemkov parc. č. 2792/45, 2792/46, 2792/48 v pásme desať metrov (bezprostrednom okolí kultúrnej pamiatky) na základe prevodu v katastri nehnuteľností od JUDr. Juraja Šaštinského do vlastníctva Ing. Pavla Krúpu, bytom Trstínska 7369/11, 841 01 Bratislava, (LV č. 9638, titul nadobudnutia Kúpna zmluva V-34588/15 zo dňa 18. 01. 2016). Tieto skutočnosti oznámil Ing. Pavol Krúpa Pamiatkovému úradu SR listom zo dňa 26. 01. 2016, v ktorom zároveň požiadal správny orgán, aby mu priznal postavenie účastníka konania. Pamiatkový úrad listom č. PUSR-2016/4496-1/6823/BRO zo dňa 29. 01. 2016 zaslal Ing. Pavlovi Krúpovi oznámenie o prebiehajúcom správnom konaní spolu s podkladom a vyzval ho, aby sa k podkladu vyjadril. Zároveň mu priznal postavenie účastníka konania a upovedomil ho o predĺžení lehoty na vydanie rozhodnutia. Ing. Pavlovi Krúpovi bola doporučená zásielka zo dňa 29. 01. 2016 doručovaná na adresu : Trstínska 7369/11, 841 01 Bratislava – Záhorská Bystrica, ktorú používal v záhlaví listov, adresovaných Pamiatkovému úradu SR. Táto adresa je uvedená aj v katastri nehnuteľností (LV č. 9638). Zásielka sa správnomu orgánu vrátila dňa 23. 02. 2016 s vyznačením Slovenskej pošty „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“, deň uloženia zásielky 04. 02. 2016, čím sa táto považuje za doručenu.

Listom zo dňa 26. 01. 2016 účastník konania Ing. Pavol Krúpa oznámil Pamiatkovému úradu SR, že ako ďalší podklad pre rozhodnutie vo veci predloží odborné stanovisko k navrhovanej pamiatkovej ochrane sadovníckej úpravy v objektovej skladbe NKP do 15. dní od poskytnutia vyžiadaných informácií zo strany Pamiatkového úradu SR. Vyžiadané informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. boli účastníkovi konania poskytnuté elektronickou poštou dňa 03. 02. 2016.

Listom č. PUSR-2016/4496-2/7186/BRO zo dňa 01. 02. 2016 Pamiatkový úrad SR oboznámil všetkých účastníkov konania s ďalšími podkladmi rozhodnutia - „Odborné posúdenie architektonických a historických hodnôt Domu mládeže s areálom“, vypracovaných Ústavom stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied, „Odborné posúdenie objektu býv. Mičurinského paláca (dnes Ekoiuventa) z hľadiska pamiatkových hodnôt“, vypracovaného Ing. arch. Alexandrom Némethom, „Odborné stanovisko k stavebno-technickému stavu objektu Ekoiuventy“, vypracovaného Ing. Jozefom Mrázom, autorizovaným stavebným inžinierom v oblasti Statika stavieb (ďalej len „ďalšie podklady rozhodnutia“) s výzvou na vyjadrenie do 19. 02. 2016. Účastníkom konania boli ďalšie podklady rozhodnutia doručené nasledovne : Ministerstvu školstva SR dňa 03. 02. 2016, Magistrátu hl. mesta SR Bratislava dňa 03. 02. 2016, Miestnemu úradu m.č. Bratislava-Staré mesto dňa 03. 02. 2016, Ing. Štefanovi Belešovi a Ing. Andrei Belešovej dňa 05. 02. 2016, Veľvyslanectvu Poľskej republiky dňa 03. 02. 2016, Mgr. Veronike Rijákovej dňa 08. 02. 2016, Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s. dňa 05. 02. 2016. Ing. Pavlovi Krúpovi bola predmetná doporučená zásielka doručovaná na adresu : Trstínska 7369/11, 841 01 Bratislava – Záhorská Bystrica, ktorú používal v záhlaví listov, adresovaných Pamiatkovému úradu SR. Táto adresa je uvedená aj v katastri nehnuteľností (LV č. 9638). Aj táto zásielka sa správnomu orgánu vrátila dňa 22. 02. 2016 s vyznačením Slovenskej pošty „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“, deň uloženia zásielky 03. 02. 2016, čím sa táto považuje za doručenu. Účast-

ník konania Ing. Pavol Krúpa Pamiatkovému úradu SR až listom zo dňa 17. 02. 2016 oznámil korešpondenčnú adresu, na ktorú mu má správny orgán posielat' písomnosti, týkajúce sa správneho konania s odôvodnením, že sa na adrese trvalého pobytu nezdržiava pravidelne. Pamiatkový úrad SR obratom zaslal listom č. PUSR-2016/4496-10/13404/BRO zo dňa 23. 02. 2016 vrátenú zásielku adresátovi na korešpondenčnú adresu, ktorú účastník konania správne orgánu oznámil listom zo dňa 17. 02. 2016 : Arca Capital Slovakia, a.s., k rukám Pavol Krúpa, Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava s opätovným zaslaním oznámenia o prebiehajúcom správnom konaní so žiadosťou o vyjadrenie sa ku všetkým podkladom rozhodnutia do 04. 03. 2016.

Účastník konania Magistrát hl. mesta SR Bratislavy sa k ďalším podkladom rozhodnutia vyjadril listom č. MAGS OSRMT 37 923/2016-23 400 zo dňa 09. 02. 2016, v ktorom konštatuje, že po preštudovaní doložených podkladov naďalej podporuje vyhlásenie areálu bývalej Mičurinskej stanice za národnú kultúrnu pamiatku.

Účastník konania Ministerstvo školstva SR listom č. 2016-6476/7446:2-72AA zo dňa 17. 02. 2016 požiadalo Pamiatkový úrad SR, vzhľadom na vecnú obsahnosť problematiky a skutočnosť, že doposiaľ zadované podklady nie sú vo svojich hodnoteniach zjednotené a stoja vo vzájomnej opozícii a preto považuje za potrebné problematiku podrobnejšie analyzovať vo vecne odbornej rovine, o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom do 15. 03. 2016. Pamiatkový úrad SR účastníkovi konania čiastočne vyhovel a predĺžil lehotu na vyjadrenie do 04. 03. 2016. Ministerstvo školstva SR sa k ďalším podkladom rozhodnutia vyjadrilo listom zo dňa 03. 03. 2016 nasledovne :

„K stanovisku vypracovanému Ing. Jozefom Mrázom na žiadosť účastníka konania JUDr. Juraja Šaštinského sa nevieme vyjadriť. Ing. Jozef Mráz sa obmedzil na konštatovanie svojich tvrdení bez ich bližšieho zdôvodnenia. Závety, ktoré prezentuje, sú ale pomerne závažného charakteru a vyžadovali by si bližšie skúmanie zo strany odborne spôsobilej osoby. Sme toho názoru najmä z dôvodu, že v závere stanoviska Ing. Mráz konštatuje, že nemal k dispozícii pôvodnú dokumentáciu.

Stanovisko vypracované Ing. arch. Alexandrom Némethom je obsahovo a detailné. V časti, ktorá sa týka hodnotenia areálu Ekoiuventy zo všeobecno-historického pohľadu (posúdenie obdobia vzniku objektu, jeho umiestnenia a funkčnosti) sú závety tohto stanoviska v príkrom rozpore s názormi a historickým hodnotením, ktoré predložil vo svojom posudku Ústav stavebníctva a architektúry (ÚSTARCH) na základe požiadavky Pamiatkového úradu SR. A to hlavne v konštatovaní, že pre mestský exteriér je objekt (Ekoiuventa) bez významného vplyvu. Pokiaľ ide o posúdenie architektonickej hodnoty samotnej budovy, Ing. arch. Németh sa sústreďuje na hľadanie argumentov, ktoré architektonickú hodnotu potláčajú. Stanovisko, ktoré vypracoval ÚSTARCH na žiadosť Vášho úradu, je veľmi všeobecné. Ak sa Ing. arch. Németh pokúšal hľadať a uvádzať konkrétne argumenty na podporu svojho názoru o nedostatočnej pamiatkovej hodnote diela, stanovisko ÚSTARCH sa pohybuje v rovine všeobecných konštatovaní, ku ktorým je zložitá zaujať stanovisko. Ani jedno stanovisko však nerealizovalo porovnanie objektu Ekoiuventy s inými objektmi z obdobia SORELY a jej osobitného významu v kontexte tohto prúdu, ktorý by opodstatňoval pamiatkovú ochranu práve tohto objektu. Táto porovnávacia štúdia podľa nášho názoru chýba“.

Účastník konania Ing. Štefan Beleš sa k ďalším podkladom rozhodnutia vyjadril listom zo dňa 26. 02. 2016 nasledovne :

„Na prvý pohľad je zarážajúca rozdielna kvalita oboch odborných podkladov. K Odbornému posúdeniu architektonických a historických hodnôt Domu mládeže s areálom, vypracovanom Ústavom stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied: V úvode musím konštatovať, že v prípade existencie skutočných pamiatkových hodnôt Ekoiuventy by som zo strany ÚSTARCH SAV, kde pracujú odborníci na architektúru a jej vývoj (dokonca ako uvádza webová stránka tohto ústavu, ústav sa venuje skúmaniu 20. a 21. storočia!), predpokladal oveľa kvalifikovanejší podklad s hĺbkovou analýzou

celého areálu Ekoiuventy, ako aj jeho častí. Celý mne predložený dokument má len tri strany, absentuje v ňom fotografická dokumentácia jednotlivých údajne významných častí a zameranie materiálu je absolútne všeobecné a neurčité. Prvá časť tohto podkladu sa má podľa jej nadpisu venovať urbanistickej hodnote areálu, avšak obmedzuje sa len na uvádzanie známych a základných informácií (ktorými pravdepodobne Pamiatkový úrad SR disponuje aj bez tohto podkladu) o histórii Ekoiuventy a veľmi stručnému popisu jej okolia. V čom autori vidia urbanistickú hodnotu areálu ostalo pre čitateľa ich posudku skryté. Druhá časť má byť venovaná historickej hodnote areálu. Rovnako ako prvá časť je však len útržkovitá a k historickej hodnote sa prakticky nevyjadruje. Všeobecné tvrdenia neobsahujú žiadne konkrétne a overiteľné fakty. Odkaz na uvádzané dokumenty (uznesenie Európskeho parlamentu z 2. apríla 2009 o svedomí Európy a totalitarizme a Charta medzinárodnej organizácie ICOMOS i interpretácii a prezentácii kultúrneho dedičstva z roku 2008) nemá so samotným vyhlásením Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku žiaden súvis. Tieto, a mnohé iné dokumenty možno vzťahovať na desiatky či stovky prípadov stavieb, ktoré nie sú vyhlásené, alebo vyhlasované za národné kultúrne pamiatky. Obidva dokumenty sú len deklaratórne, nezáväzná dokumenty. Tretia časť (hodnota autorstva architektonického diela a areálu) neobsahuje žiadne nové informácie než tie, ktoré možno nájsť v bežne dostupnej odbornej literatúre. Napriek nedostatočnému popisu však ústav uvádza, že „*Objekt stanice Mičurin je tak zároveň jedným z prvých príkladov postupného oslabovania diktátu socialistického realizmu a opätovného návratu slovenskej architektonickej scény k medzinárodnému modernému hnutiu*“, čím sa dostáva do rozporu s vlastnými predchádzajúcimi tvrdeniami, konkrétne s napr. tvrdením, že „*areál dokumentuje jednu z najzložitejších epoch histórie 20. storočia na Slovensku, obdobie nástupu komunistického režimu a takzvaného stalinizmu, teda najtvrdšieho totalitného útlaku.*“ Druhá polovica tejto časti sa vôbec netýka Ekoiuventy, ale ďalšej tvorbe architekta Miloša Chorváta, a preto nemá k Ekoiuvente vôbec žiaden vzťah. Posledná štvrtá časť (hodnotenie významu diela a areálu v kontexte súčasného skúmania architektúry 20. storočia) len odkazuje na zmienky v bežne dostupnej odbornej literatúre, ktoré neprinášajú žiaden nový pohľad či nové informácie. Hoci sa priamo v dokumente Oddelenie architektúry ústavu považuje za „*jedinečné vedecké pracovisko na Slovensku, zaoberajúce sa architektúrou 20. storočia*“, ktoré sa „*v ostatných rokoch kontinuálne venuje skúmaniu vzťahu modernosti a totalitarizmu a jeho priemetom v architektúre*“, Ekoiuventa je v prácach pracovníkov ústavu spomínaná iba veľmi okrajovo a ku dnešnému dňu jej nebola venovaná podrobnejšia štúdia. To samozrejme zodpovedá aj reálnemu významu Ekoiuventy, ktorý v žiadnom prípade nie je mimoriadny ani významný a ani ničím iným výnimočný. V opačnom prípade by sa jej ústav v minulosti a prípadne aj v súčasnosti (vzhľadom na prebiehajúce konanie) bližšie odborne venoval v niektorej zo svojich prác alebo v rámci niektorého projektu. V poslednom odstavci sa uvádzajú informácie, ktoré sú pre vyhlásenie Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku úplne zbytočné (napr. význam areálu kvôli bazénu). Namietam, že dokument nie je podpísaný svojimi autormi. Nie je preto zrejmé, či ide o finálny alebo len pracovný, a teda nedokončený dokument. Dokument je podľa môjho názoru všeobecný, ani v jednej veci neprináša nový pohľad na vec, na viacerých miestach si odporuje a jeho celková výpovedná hodnota ako výstupu odborného pracoviska Slovenskej akadémie vied je nedostatočná a spochybniteľná. Dovolím si tvrdiť, že pracovníci ústavu sa na mieste stavby ani neboli pozrieť, z ich podkladu nevyplýva znalosť stavby alebo areálu, ktorú by mohli nadobudnúť z obhliadky priamo na mieste.

K Odbornému posúdeniu objektu býv. Mičurinského paláca (dnes Ekoiuventa) z hľadiska pamiatkových hodnôt, vypracovaného Ing. Alexandrom Némethom:

Je zrejmé, že odborný posudok Ing. arch. Alexandra Németha je podľa svojho obsahu spracovaný „formou bežne používanou pre pamiatkové výskumy“. Na prvý pohľad je jasné, že Ing. arch. Németh vykonal obhliadku Ekoiuventy a veci sa venoval oveľa podrobnejšie ako vyššie uvedený ústav. Súčasťou jeho posudku je v prvom rade podrobná fotografická dokumentácia, ktorá nepochádza z už publi-

kovaného príspevku alebo knihy, ale bola vyhotovená priamo na mieste. V posudku je zdokumentovaný aj fyzický stav zachovania budovy, ktorý je na viacerých miestach nevhodný, aj z dôvodu nekvalitných materiálov, použitých pri výstavbe. Nie som odborníkom v oblasti pamiatkových hodnôt, a preto sa necítim byť povolaný podrobne odborne zhodnotiť podklad Ing. arch. Németha. Je však jasné, že korektne a oveľa objektívnejšie ako ústav zhodnotil údajné pamiatkové hodnoty stavby, ktoré dokladá fotografiami. Podklad Ing. arch. Németha podáva oveľa plastickejší obraz Ekoiuventy ako podklady Pamiatkového úradu SR a ústavu SAV. Na rozdiel od týchto nie je tendenčný – objektívne uznáva klady aj zápory objektu aj areálu. Tiež sa môžem stotožniť s komentárom Ing. arch. Németha na posledných troch stranách jeho podkladu. K relevancii tohto podkladu prispieva fakt, že Ing. arch. Németh je Ministerstvom kultúry SR licencovaným výskumníkom pre pamiatkové výskumy (údaj z webovej stránky Ministerstva kultúry SR www.culture.gov.sk), na rozdiel od obidvoch pracovníkov ústavu, p. Haberlandovej aj P. Szalaya. Na základe všetkých dostupných podkladov, ktoré sú uvedené v spise Pamiatkového úradu SR, t.j. podkladov samotného Pamiatkového úradu SR, Ústavu stavebníctva a architektúry SAV a Ing. arch. Alexandra Németha som nadobudol presvedčenie, že Ekoiuventa, resp. jej areál nie je typickým reprezentantom architektúry socialistického realizmu na Slovensku /v Československu, jej údajné pamiatkové hodnoty sú veľmi ľahko spochybniteľné a podklady pre jej vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku sú nejednoznačné, neobhájiteľné a najmä neprinášajú žiadne nové informácie než tie, ktoré sú aj Pamiatkovému úradu SR známe už dlhý čas. Preto si myslím, že Ekoiuventa by za národnú kultúrnu pamiatku nemala byť vyhlásená, pretože pre vyhlásenie nie sú splnené vecné ani právne predpoklady.“

Účastník konania Ing. Pavol Krúpa sa k Podkladu a ďalším podkladom rozhodnutia vyjadril listom zo dňa 04. 03. 2016 nasledovne :

„Listom zo dňa 30.10.2015 vo veci: Bratislava, Búdková 2, Dom mládeže s areálom – žiadosť o vyjadrenie Pamiatkový úrad SR požiadal ÚSTARCh o *nezávislé odborné vyjadrenie, resp. posúdenie architektonických a historických hodnôt predmetnej nehnuteľnosti v záujme presného a úplného zistenia stavu veci...*Z návrhu na vypracovanie stanoviska teda vyplýva, že Pamiatkový úrad SR požiadal o posúdenie pamiatkových hodnôt Domu mládeže s areálom, a teda posúdenie pamiatkových hodnôt nasledovných objektov: 1. Domu mládeže s nástupnou plochou, 2. Schodiska, 3. Bazénu, 4. Amfiteátra, 5. Domu polyfunkčného a 6. Sadovníckych úprav. Konštatujem, že k objektom 2 až 6 ÚSTARCh žiadne posúdenie nevykonal nakoľko sa v texte ani nespomínajú a pokiaľ ide o nehnuteľnosť pod bodom 1, tu sa ÚSTARCh obmedzil na konštatovanie, kedy a kde bola vybudovaná a kto je jej architektom. Stanovisko sa v žiadnom smere nevenuje jednotlivým objektom, ktoré majú byť vyhlásené za NKP, ale výlučne areálu ako akémusi bližšie neurčenému urbanistickému konceptu. Posudok ÚSTARCh pôsobí navyše príliš všeobecne a vzbudzuje dojem, že bol vypracovaný viac pre laickú ako odbornú verejnosť. Nespĺňa ani základné kritériá odborného posudku, vypracovaného príslušným ústavom Slovenskej akadémie vied (!), je neurčitý a neprináša absolútne žiadne nové skutočnosti. Dovolím si pochybovať, že jeho autori, ktorí pod posudkom ani len nie sú podpísaní, poznajú miesto z vlastnej skúsenosti. V úvode spracovateľa stanoviska uvádzajú, cit: *(..Mičurin) je ojedinelý z hľadiska jeho architektonických, výtvarných, urbanistických, krajinárskych a funkčných hodnôt...* V čom táto ojedinelosť spočíva autori opomenuli vysvetliť, a ponechali predmetné konštatovanie bez akéhokoľvek zdôvodnenia. Ich hodnotiaci úsudok sa neopiera o žiadne skutočnosti a vo svojej podstate má charakter subjektívneho názoru. Napr. o výtvarnej hodnote diela nie je ďalej v texte absolútne žiadna zmienka. Adresát posúdenia sa nedozvie ani len to, aké výtvarné prevedenie diela mali autori na mysli a kto je jeho prípadným autorom. V časti, ktorá nesie názov **Urbanistická hodnota diela** autori uvádzajú, cit. *budova stanice Mičurin vybudovaná v rokoch 1952-56, ako aj neskoršie objekty areálu, sa nachádzajú na kopci...*Z textu nie je zrejmé, aké neskoršie objekty majú autori na mysli,

nakolko časť z nich neostala zachovaná. Či sa to týka bazéna, učebne, amfiteátra, príp. schodiska, ktoré sú predmetom konania o vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku, alebo/aj skleníkov, stajní a chovateľských objektov, ktoré už neexistujú. Vzhľadom na skutočnosť, že autori svoje stanovisko nepodpísali a ani neopatrili dátumom, nevieme presne určiť, v akom čase vzniklo a akú situáciu (z časového hľadiska) stanovisko popisuje. V časti **Historická hodnota areálu, hodnota funkcie a jeho význam v rámci ochrany kultúrneho dedičstva totalitných režimov v Európe**, sa uvádza, cit. *Dnes vnímame toto obdobie (rozumej obdobie Sorely) negatívne, pretože ideológia potláčajúca ľudské práva jednotlivca sa nezlučuje s demokratickými princípmi súčasnej Slovenskej republiky*. A ďalej v tejto časti uvádzajú, cit. „*Areál Mičurinovcov ako verejná stavba budovaná a určená pre mládež, má nesporný potenciál byť miestom, naďalej naplňajúcim svoju pôvodnú funkciu, avšak v modernej pluralitnej spoločnosti.*“ Tu poukazujem na fakt, že areál svoju funkciu výchovy a vzdelávania mládeže neplní už takmer tri desaťročia. Po roku 1989 v ňom sídlilo riaditeľstvo Ekoiuventy a v jari minulého roka Ministerstvo školstva SR areál vyhlásilo za nepotrebný majetok. Riaditeľstvo sa po nájdení iných vhodnejších a právne menej komplikovaných priestorov odsťahovalo z areálu v septembri 2015. V súčasnosti objekt chátra a nie je využívaný. Podľa môjho názoru je potrebné celú vec vnímať komplexne a nie zamerať sa na atribúty, vytrhnuté z kontextu. Existuje zo strany Pamiatkového úradu SR analýza dôvodov, pre ktoré došlo k zániku aktivít Ekoiuventy po roku 1989? Mám na mysli najmä pestovateľské a iné krúžky, ako aj ostatnú záujmovú činnosť. Funkčnosť pamiatky je rovnako jedným z kritérií, ktoré musia byť splnené, aby objekt mohol byť kultúrnou pamiatkou. Som presvedčený, že analýza dôvodov zániku pôvodných činností v areáli Mičurin je dôležitá pre posúdenie, či sa tvrdenia a presvedčenie Pamiatkového úradu SR a ostatných podporovateľov jeho vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku opierajú o racionálne a preukázateľné dôvody. Čo ak výsledkom analýzy bude, že na pamiatkovými úradmi regulovanom obnovení záujem nebude, že jednoducho areál nemá šancu v dnešnej vysoko konkurenčnej dobe súťažiť so súkromnými záujmovými centrami. Čo bude jeho náplňou potom? Kolko ľudí presne navštevovalo bazén, ktorý je súčasťou areálu a ktorý je navrhovaný ako jeden z pamiatkových objektov v posledných rokoch? Nebolo ich len zopár? Je proklamovaná návštevnosť bazéna súčasťou jeho pamiatkových hodnôt? Podľa mojich informácií bol bazén využívaný veľmi pravidelne najmä jeho prenajímateľom na usporadúvanie súkromných párty, ktoré narušovali v okolí nočný klud. Alebo sa táto činnosť považuje za kontinuitu funkcie Ekoiuventy? V tomto kontexte mi potom neostáva nič iné, len sa pozastaviť nad tým, že rovnako ako v dobe vzniku Ekoiuventy, keď súkromné muselo ustupovať verejnému, Pamiatkový úrad SR chce vyhlásiť za kultúrnu pamiatku objekt, ktorý sa nachádza uprostred súkromných pozemkov bez legálneho práva prístupu a počúva hlasy a získava podporu u občanov, ktorí podajú účelový a nekvalifikovaný podnet, ktorým sledujú len svoje parciálne záujmy. Na túto skutočnosť sme Pamiatkový úrad SR opakovane upozorňovali. Pamiatkový úrad SR do dnešného dňa mieru a rozsah zásahu do sféry môjho práva užívať svoj súkromný majetok. Je úplne jasné, že štát ako vlastník podstatnej časti Ekoiuventy tento objekt ani priliehajúci areál financovať nebude, keďže došlo k jeho vyhláseniu za prebytočný majetok. Zvlášť v Bratislave je dosť prípadov, kedy sa štát ukázal byť oveľa horším vlastníkom stavieb, aj historických, ako súkromný majiteľ. Len pre ilustráciu uvediem stav sídla Krajského pamiatkového úradu Bratislava na Leškovej ulici 17, kde na pamiatkovo chránenej budove štát niekoľko rokov ponechal osekanú omietku. Orgán ochrany pamiatok, ktorý nechá takýmto spôsobom chátrať svoje vlastné sídlo, chce na základe nepodložených informácií vyhlasovať Ekoiuventu za národnú kultúrnu pamiatku? Pokiaľ ide o verejné využívanie areálu Ekoiuventy, dovoľm si teda znova a znova pripomenúť, že tento sa nachádza uprostred súkromných pozemkov, a preto je jeho verejné využívanie prinajmenšom sporné. A za súčasného stavu, kedy štát ako majiteľ areálu Ekoiuventy odmieta platiť súkromnému vlastníkovi príľahlých pozemkov odplatu za ich využívanie, by bolo takéto využívanie areálu protizákonné. Štát ku dnešnému dňu nezačal rokovať o spôsobe odškodnenia vlastníka príľahlých pozemkov a ani nezačal súdne

konanie o určenie vecného bremena k zriadeniu práva cesty k svojim nehnuteľnostiam. V každom prípade bude musieť súd dodržať zásady, ktoré sú uvedené v príslušných zákonných ustanoveniach a to najmä zásadu primeranej odplaty a zásadu zásahu do iných práv v čo najnižšej možnej miere. Ako sa Pamiatkový úrad SR vyrovnal s týmito argumentmi? Aké zaujal stanovisko ku skutočnosti, že perspektívna kultúrna pamiatka nemá zriadený legálny prístup, hoci „sa“ (teda Pamiatkový úrad) predpokladá jej verejné využívanie? Tiež v tomto smere vyvstáva otázka, ako úrad realizoval svoj vstup k areálu Ekoiventu, keď ani mňa ani mojich predchodcov nikto nekontaktoval za účelom umožnenia vstupu na súkromný pozemok. Záver je len jeden z dvoch, úrad vstúpil na súkromný pozemok bez toho, aby mal k tomu oprávnenie, resp. o to vlastníka pozemku požiadal, alebo areál, ktorý sa chystá vyhlásiť za kultúrnu pamiatku posledných pár rokov nenavštívil a ani nevidel (a teda ani nepozná jeho aktuálny stav). V poslednej časti označenej názvom **Hodnotenie významu diela a areálu v kontexte súčasného skúmania architektúry 20. storočia** sa autori stanoviska snažia presvedčiť, že areál Mičurin je vrcholným predstaviteľom obdobia Sorely. Z toho mála, čo je ohľadne Sorely dostupné, som dospel k rozdielnemu záveru že vrcholným dielom je budova Mladej gardy od architekta Emila Belluša. Ktorú však úrad za kultúrnu pamiatku nevyhlasuje, čo je pre mňa nepochopiteľné. Ak má úrad skutočný záujem na pamiatkovej ochrane architektonických diel Sorely, nemôže Ekoiventu za kultúrnu pamiatku vyhlásiť a Mladou gardou (a prípadne ďalšími stavbami, napr. v Handlovej či Novej Dubnici) sa vôbec nezaoberať. Dovolím si pritom odkázať na rovnakú literatúru, akú používajú spracovatelia stanoviska. Zároveň si dovoľujem upovedomiť Pamiatkový úrad SR, že ako účastník konania sa plne stotožňujem so všetkými podaniami, návrhmi a podnetmi, ktoré v tomto konaní o vyhlásenie Ekoiventu za národnú kultúrnu pamiatku vykonal JUDr. Juraj Šaštinský, či už osobne alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu a k týmto jeho podaniam, podnetom, krokom a návrhom sa v plnej miere pripájam“.

Ostatní účastníci konania sa k ďalším podkladom rozhodnutia nevyjadrili.

Listom zo dňa 17. 02. 2016 účastník konania Ing. Pavol Krúpa zaslal Pamiatkovému úradu SR žiadosť o predĺženie lehoty na predloženie odborného stanoviska k navrhnutým sadovníckym úpravám z dôvodu, že pôvodne oslovený spracovateľ nemohol zo zdravotných dôvodov na odbornom stanovisku pokračovať a bolo potrebné osloviť nového spracovateľa. Pamiatkový úrad SR účastníkovi konania čiastočne vyhovel a predĺžil lehotu na predloženie odborného stanoviska do 04. 03. 2016. Účastník konania Ing. Pavol Krúpa avizované odborné stanovisko k sadovníckym úpravám správnomu orgánu do stanoveného termínu nepredložil, ale sa k nim vyjadril listom zo dňa 04. 03. 2016 :

„Sadovnícke úpravy sú navrhované ako osobitný pamiatkový objekt (č. 6) navrhovanej národnej kultúrnej pamiatky Ekoiventu/Mičurin. Hlavným zdrojom informácií o veci je podklad (list pre pamiatkový objekt) spracovaný v septembri 2015 Ing. Natáliou Foltinovičovou, PhD., zamestnankyňou Pamiatkového úradu SR, ktorý vychádza z fotodokumentácie PhDr. Zuzany Zvarovej z mája až júla 2015. Pamiatkový úrad SR sa tiež na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám vyjadril k 10 otázkam, odoslaných z e-mailovej adresy krupa@arcacapital.com. Svoje stanovisko k týmto odpoveďiam poskytla aj Ing. Miriam Heinrichová, PhD., odborníčka na historickú zeleň a kultúrnu krajinu. 1) Predmet ochrany: Z podkladov nie je známe, čo sa vlastne navrhuje byť predmetom pamiatkovej ochrany. Podklady uvádzajú, že „na mieste výstavby areálu Ekoiventu bola pôvodne lokalizovaná prírodno-krajinárska záhrada Sans Souci z prelomu 18. a 19. storočia“. Na základe mapových podkladov z Archívu Geodetického a kartografického ústavu je však zrejmé, že v polovici 19. storočia sa na tomto mieste žiadna záhrada nenachádzala; najbližšie miesto, na mape označené ako záhrada, sa nachádza severozápadne od areálu Ekoiventu. Keďže Pamiatkový úrad SR nepredložil žiadny dôkaz

o existencii Sans Souci (informácia sa opiera o údaj z publikácie), vieme dokázať, že táto záhrada sa na tomto území nenachádzala. Ak sa však má chrániť sadovnícky/urbanistický koncept Ekoiventu, bolo by potrebné špecifikovať, v čom je jeho hodnota. Zeleň (a jej premyslená a hodnotná kompozícia) totiž nebola v centre pozornosti architektov počas socialistického realizmu. Ani túto vec však Pamiatkový úrad SR nešpecifikuje. *Sami nevedia, čo sa má chrániť, ničím to nedokladajú a spoliehajú sa len na neurčité, vágne a nedokázateľné floskuly.* 2) Objektívna hodnota drevín z polovice 50-tych rokov 20. stor. : Nevedno, podľa akých kritérií sa definuje hodnota drevín, vysadených počas alebo tesne po výstavbe Ekoiventu. Z hľadiska kritérií, kladených na historickú zeleň, nejde o žiadnu pridanú hodnotu, existuje tam pár nevšedných drevín, avšak koncept výsadby je buď neurčitý alebo zásadne narušený, prípadne nikdy neexistoval (parafráza). Pamiatkový úrad SR žiadne iné argumenty nepredložil. 3) Aplikácia Florentskej charty : Florentská charta sa týka historických záhrad (t. j. najmä záhrad a historických parkov v areáloch kaštieľov a iných významných pamiatkových objektov), nie stromov starých 60 rokov. Navyše nejde o prameň práva, ale len o dokument odbornej, avšak pomerne neformálnej organizácie ICOMOS. Charta nemá povahu medzinárodného dohovoru. 4) nezistený skutkový stav : Pamiatkový úrad SR podľa vlastných slov ani netuší, čo všetko sa v areáli nachádza, z akého obdobia dreviny pochádzajú a aká je ich hodnota. Dokonca ani nevie, koľko drevín tam je. Nebola spracovaná žiadna inventarizácia, ani nebol urobený dendrologický ani architektonicko-historický (so zameraním na historickú zeleň) výskum. Pamiatkový úrad SR tieto výskumy a podľa vlastných slov podrobnejšie zisťovanie ani nepovažuje za potrebné. Okrem filozofickej roviny problému (absolútny nezáujem o postavenie vlastníka a „klapky na očiach“) vyvstáva aj problém právny: ak správny orgán riadne nezistí skutkový stav, vydá rozhodnutie v rozpore s § 46 a 47 správneho poriadku, čím poruší zásadu materiálnej pravdy (ktorá patrí k základným zásadám správneho konania), čo je samo osebe dôvodom na zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní.“

Účastník konania priložil k svojmu vyjadreniu k sadovníckym úpravám zo dňa 04. 03. 2016 aj stanovisko (resp. odpoveď) Ing. Miriam Heinrichovej, PhD., Fakulta architektúry, Ústav záhradnej a krajinskej architektúry, Nám. Slobody 19, 812 45 Bratislava, ktorej znenie je nasledovné :

„Odpovedám na Váš dotaz, či má zeleň areálu Ekoiventu takú historickú hodnotu, že by mala byť zapísaná do zoznamu národných kultúrnych pamiatok. K dispozícii som mala podklad na vyhlásenie nehnuteľnej veci za národnú kultúrnu pamiatku, list pre pamiatkový objekt č. 6, sadovnícka úprava, so zaužívanými názvami Technická stanica mičurin, Mičurin, Mičurinská stanica, Iuventa, Ekoiventu, na Búdkovej ulici 2 v Bratislave. Podľa uvedeného podkladu sa neviem vyjadriť vo veci, či tento areál je historicky hodnotný, či bol niekedy súčasťou historickej záhrady Sans Souci a či mal byť vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Chýbajú mi ďalšie informácie, ako súpis drevín s približným vekom, alebo aspoň so základnými dendrometrickými veličinami, ktoré by ich vek dokumentovali, mapové podklady z obdobia 18. – 19. storočia, ktoré by dokázali, že areál je časťou niekdajšej záhrady Sans Souci. Ak ide o dielo záhradnej architektúry 20. storočia, musí niekde existovať projektová dokumentácia k areálu Ekoiventu (areál nie je tak starý, je veľká pravdepodobnosť, že sa niekde zachovala), ktorá by mala obsahovať aj sadovnícke úpravy. Tie by následne dokazovali autenticitu sadovníckeho diela. Súčasťou podkladu nie je žiadny súčasný pôdorys, preto neviem odhadnúť, či sú výsadby nejako kompozične usporiadané. Z predmetu ochrany takisto nie je celkom jasné, ktoré zachované hmotovopriesorové riešenie sadovníckych úprav, z akej doby založenia sa má chrániť? 20. storočie, alebo časť záhrady z čias Sans Souci, alebo obe?“

Účastník konania Ing. Pavol Krúpa listom zo dňa 04. 03. 2016 zaslal Pamiatkovému úradu SR žiadosť o vykonanie miestnej obhliadky:

„Pamiatkový úrad SR ako príslušný orgán vedie správne konanie o vyhlásenie Ekoiventu a jej areálu za národnú kultúrnu pamiatku. Z podkladov, ktoré tvoria súčasť spisu a ktoré som mal možnosť pre-

skúmať však podľa môjho názoru vyplýva, že Pamiatkový úrad nepozná súčasný stav objektu ani jeho blízkeho okolia. V odborných podkladoch pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku sa používajú neaktuálne a neoverené (dokonca neoveriteľné) informácie. Rovnako materiál, spracovaný Ústavom stavebníctva a architektúry SAV neobsahuje žiadne konkrétne údaje, ktoré by svedčili o tom, že by jeho pracovníci Ekoiuventu vôbec navštívili, chýba mu tiež akákoľvek fotodokumentácia. Keďže mám dôvodné pochybnosti, že Pamiatkový úrad pozná stav Ekoiuventy, požadujem týmto vykonať miestnu obhliadku priamo na tvári miesta. Obhliadka je v správnom poriadku výslovne uvedená ako jeden z možných dôkazov (§34 ods. 2), ktorými možno zistiť skutočný stav vecí. Podľa § 34 ods. 3 správneho poriadku nie je len mojím právom, ale rovno povinnosťou navrhnúť na podporu mojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mi známe. Podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku je správny orgán „povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie.“ Bez náležitého zistenia skutkového stavu nemožno vydať rozhodnutie, ktoré bude v súlade s príslušnými ustanoveniami správneho poriadku. V odôvodnení meritórneho rozhodnutia bude Pamiatkový úrad neskôr povinný uviesť, ako sa vyrovnal s návrhmi účastníkov konania. Zásada materiálnej pravdy, upravená v § 3 ods. 5 správneho poriadku („Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoločlivo zisteného stavu vecí.“) patrí medzi základné zásady správneho konania. Vydanie rozhodnutia, ktoré bude v rozpore s touto zásadou je dôvodom na zrušenie rozhodnutia v rámci odvolacieho konania. Považujem za pravdepodobné, že po oboznámení sa so skutkovým stavom Pamiatkový úrad dospeje k názoru, že Ekoiuventa nemá také pamiatkové hodnoty, aby bolo potrebné jej vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku, ale že stačí nižší stupeň pamiatkovej ochrany na úrovni súčasti pamiatkovej zóny Bratislava – Centrálna mestská oblasť.“

Listom zo dňa 22. 02. 2016 oznámila pani Eugénia Rijáková, nar. 14. 5. 1933, bytom Klenová 13, 831 01 Bratislava správne orgánu, že na Okresnom súde Bratislava I. bolo ňou ako navrhovateľkou začaté voči odporcovi Ministerstvu školstva SR súdne konanie o určenie vlastníckeho práva jej právneho predchodcu JUDr. Jána Jablonického k častiam pozemkov parc. č. 2792/47 a parc. č. 2792/31 k okamihu jeho smrti a o odstránenie neoprávnenej stavby súp. č. 6764 z časti pozemku parc. č. 2792/47 (všetky uvedené nehnuteľnosti k dnešnému dňu zapísané na LV č. 5148 pre k.ú. Staré Mesto, obec Bratislava). Na základe uvedeného má za to, že vzhľadom na prebiehajúce správne konanie o vyhlásení Domu mládeže s areálom (Ekoiuventy) za národnú kultúrnu pamiatku, a vzhľadom k tomu, že je dedičkou po pôvodnom vlastníkovi častí pozemkov parc. č. 2792/47 a parc. č. 2792/31, jej právne postavenie a právom chránené záujmy môžu byť priamo dotknuté rozhodnutím o vyhlásení Domu mládeže s areálom (Ekoiuventy) za národnú kultúrnu pamiatku v súčasne navrhovanom rozsahu. Na základe týchto skutočností žiada, aby Pamiatkový úrad SR podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku prerušil správne konanie o vyhlásenie Domu mládeže s areálom (Ekoiuventy) za národnú kultúrnu pamiatku z dôvodu, že prebieha na príslušnom orgáne (Okresný súd Bratislava I.) konanie o predbežných otázkach, ktorých vyriešenie je nutným predpokladom pre priebeh a vymedzenie predmetu uvedeného správneho konania a vydanie konečného rozhodnutia v uvedenom správnom konaní a to v nasledovných ohľadoch : 1. Právoplatné určenie vlastníctva k častiam vyššie špecifikovaných pozemkov parc. č. 2792/47 a parc. č. 2792/31 je nevyhnutným predpokladom pre definitívne určenie okruhu účastníkov uvedeného konania, 2. Právoplatné rozhodnutie o uložení povinnosti odstrániť vyššie špecifikovanú stavbu súp. č. 6764 z časti pozemku parc. č. 2792/47 je nevyhnutným predpokladom pre určenie predmetu správneho konania z hľadiska vymedzenia predmetu navrhovanej pamiatkovej ochrany. Ak bude súdom právoplatne rozhodnuté o povinnosti odstrániť predmetnú neoprávnenú stavbu, táto musí byť vyňatá z návrhu na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku. V zmysle § 29 ods. 1 v spojení s § 40 správneho poriadku je správny orgán po začatí konania o predbežnej otázke na prí-

slušnom orgáne povinný správne konanie prerušiť a vyčkať do právoplatného vyriešenia predbežnej otázky. Pisateľka priložila k listu kópiu Potvrdenia Okresného súdu v Bratislave, že dňa 23. 02. 2016 bol prijatý návrh na začatie konania v právnej veci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o odstránení neoprávnenej stavby.

Dňa 25. 02. 2016 sa Pamiatkový úrad SR listom č. PUSR-2016/4496-12/14075/BRO obrátil na pani Eugéniu Rijákovú so žiadosťou o bezodkladné zaslanie kópie predmetného návrhu (ďalej len „žaloba“), podaného na Okresný súd Bratislava I. za účelom posúdenia predbežnej otázky podľa § 40 ods. 1 správneho poriadku, podľa ktorého „Ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takýmto rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.“ Pamiatkový úrad SR ďalej oslovil e-mailom zo dňa 26. 02. 2016 aj Okresný súd Bratislava I. so žiadosťou o zaslanie kópie žaloby pani Eugénie Rijákovej, ktorú Pamiatkový úrad SR náležite odôvodnil. Okresný súd Bratislava I. Pamiatkovému úradu SR mailom zo dňa 29. 02. 2016 oznámil, že žalobu si môže vyžiadať od účastníčky konania pani Eugénie Rijákovej. Keďže kópia žaloby nebola Pamiatkovému úradu SR doručená ani do 14. 03. 2016, Pamiatkový úrad listom č. PUSR-2016/4496-13/18607/BRO zo dňa 14. 03. 2016 opätovne vyzval p. Eugéniu Rijákovú na predloženie dôkazu (žaloby) podľa § 34 ods. 3 správneho poriadku, podľa ktorého „účastník konania je povinný navrhnuť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe“, pričom stanovil lehotu na predloženie dôkazu do 21. 03. 2016.

Zároveň Pamiatkový úrad SR zaslal listom č. PUSR-2016/4496-22/18733/BRO zo dňa 14. 03. 2016 na Okresný súd Bratislava I. žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu č. 12C/22/2016 s možnosťou vyhotoviť odpis žaloby. Žiadosť odôvodnil skutočnosťou, že Pamiatkový úrad SR ako správny orgán nemôže bez nahliadnutia do žaloby zistiť, či existujú zákonné dôvody na prerušenie správneho konania, t.j. či bolo začaté súdne konanie, ktoré možno vo vzťahu k uvedenému správne konaniu považovať za konanie o predbežnej otázke v zmysle § 29 správneho poriadku.

Listom zo dňa 15. 03. 2016 bola Pamiatkovému úradu SR doručená predmetná žaloba, ktorej preskúmaním Pamiatkový úrad SR zistil, že neexistujú zákonné dôvody na prerušenie správneho konania vo veci vyhlásenia predmetného objektu za národnú kultúrnu pamiatku vzhľadom k tomu, že žalobkyňa v predmetnej žalobe neuviedla túto skutočnosť ako predbežnú otázku. Pamiatkový úrad SR ako správny orgán pri vydaní rozhodnutia vychádzal z právneho stavu, ktorý je uvedený na liste vlastníctva č. 5148 v katastri nehnuteľností.

Pamiatkový úrad SR posúdil námietky účastníka konania JUDr. Šaštinského zo dňa 23. 10. 2015 a následne sa s nimi vysporiadal tak, ako to ukladá § 47 správneho poriadku :

Účastník konania poukazuje na skutočnosť, že vyhlásením predmetných vecí dôjde k závažnému zásahu do jeho vlastníckych práv a k nevypočítateľnosti požiadaviek zo strany orgánov štátnej správy. Pamiatkový úrad SR sa nestotožňuje so zásahom do vlastníckych práv účastníka konania. Ústavou garantované základné právo na využívanie vlastníctva nie je nadriadené ústavne garantovanému základnému právu na ochranu kultúrneho dedičstva, ale naopak, tieto dve základné práva sa navzájom dopĺňajú a vytvárajú koherentný vzťah, keď právo na ochranu kultúrneho dedičstva vytvára hranice vlastníckeho práva. Máme za to, že záujem spoločnosti zachovať veci pre ich pamiatkové hodnoty reprezentuje v prvom rade ich zaradenie do pamiatkového fondu, ktorý predstavujú národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Vyhlásením národných kultúrnych pamiatok sa demonštruje a legalizuje celospoločenský záujem na ich zachovaní. Aj najvyšší zákon Slovenskej republiky - Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej len „Ústava Slovenskej republiky“) okrem práv v čl. 44 ods. 2 ukladá každému aj povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo, súčasne nikto nesmie nad mieru ustanovenú

zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky (čl. 44 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Z citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, je z dôvodu verejného záujmu, nutné individuálnym aktom – v tomto prípade rozhodnutím o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky, zabezpečiť vyšší stupeň ochrany pamiatkového fondu. Správny orgán pri vydaní rozhodnutia vychádzal z ústavného princípu, vyjadreného v čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého : *„Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru stanovenú zákonom.“* Zákonodarca teda považoval za potrebné a vhodné obmedziť vlastnícke právo v prípade, ak by jeho výkon mohol negatívnym spôsobom zasiahnuť verejný záujem. Z tohto dôvodu je nevyhnutnou nutná miera ingerencie štátu, konajúceho prostredníctvom štátneho orgánu, do vlastníckeho práva. Všeobecným záujmom chráneným zákonom je nepochybne i právo na ochranu kultúrneho dedičstva, vyjadrené v šiestom oddiele Ústavy Slovenskej republiky.

Tvrdenia účastníka konania o nevypočítateľnosti orgánov štátnej správy a o nepredvídateľnosti prístupu Pamiatkového úradu SR je predpoklad, ktorý považujeme za neodôvodnený a ničím nepodložený.

K námietkam v bode 1) : Pamiatkový úrad SR dôvody, načrtnuté účastníkom konania, ktoré viedli predkladateľov na podanie podnetov na vyhlásenie Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku neposudzoval. Podľa § 15 ods. 2 pamiatkového zákona podnet môže podať ktorákoľvek právnická alebo fyzická osoba, pričom pamiatkový zákon neupravuje ani nepredpisuje obsah, ani formu, akou sa tak má stať. Podnet na vyhlásenie nemusí obsahovať (tak, ako na to upozorňuje účastník konania) žiadne kvalifikovane spracované informácie, ktoré by z odborného hľadiska odôvodňovali vyhlásenie areálu za národnú kultúrnu pamiatku. Pamiatkový úrad SR je povinný prijať každý podnet na vyhlásenie/zrušenie národnej kultúrnej pamiatky, čo mu vyplýva z § 15 ods. 2 pamiatkového zákona a musí sa ním zaoberať. Prijal a zaoberal sa aj podnetmi na vyhlásenie Ekoiuventy za kultúrnu pamiatku, pričom posudzoval objekt a celý areál výlučne z hľadiska existencie/neexistencie pamiatkových hodnôt. V tejto súvislosti dôrazne odmietame obviňovanie zo strany účastníka konania, že Pamiatkový úrad SR sa stal nástrojom nejakých záujmových skupín. Okrem posúdenia pamiatkových hodnôt našou jedinou motiváciou a poslaním bola – ako to uviedol účastník konania vo svojom vyjadrení - odborná a nezaujatá služba verejnosti v celoštátnom kontexte (verejný záujem).

Pamiatkovému úradu SR hodnoty areálu boli známe, Pamiatkový úrad SR prehodnocuje a posudzuje množstvo vecí aj z vlastného podnetu, ktoré je potrebné vyhlásiť za kultúrne pamiatky. Tento proces je permanentný a trvalý, a aj z kapacitných dôvodov k nemu pristupuje postupne.

K námietkam v bode 2) : Pamiatkový úrad SR sa nestotožňuje s námietkou účastníka, ktorý považuje stupeň pamiatkovej ochrany areálu Ekoiuventy v súčasnosti za dostačujúci, keďže je situovaný v Pamiatkovej zóne – Centrálna mestská oblasť. Pamiatkový úrad SR ho za dostačujúci nepovažuje. Vzhľadom na významné pamiatkové hodnoty, ktoré areál Ekoiuventy a hlavná budova domu mládeže predstavuje, a ktoré boli dostatočne dôsledne vyjadrené a popísané v podklade a aj v tomto rozhodnutí, až vyhlásením za kultúrnu pamiatku bude adekvátne k jeho hodnotám zabezpečená ochrana pamiatkového fondu. Je nevyhnutné zabezpečiť pamiatkovú ochranu nielen exteriéru, ale aj interiéru hlavnej budovy, ktorý tieto pamiatkové hodnoty vykazuje. S tvrdením účastníka konania o neskorších zásahoch do interiéru hlavnej budovy, pri ktorých došlo k jeho znehodnoteniu, a dochádza tak podľa neho k zániku predpokladu jeho vyhlásenia za kultúrnu pamiatku, sa Pamiatkový úrad SR nestotožňuje. V podklade boli dostatočne popísané, zdokumentované a vyhodnotené stavebné zásahy do interiéru hlavnej budovy : *„Pri rekonštrukcii objektu v rokoch 2007 – 2008 boli vykonané viaceré zmeny, týkajúce sa predovšetkým zlepšenia tepelnoizolačných vlastností objektu – výmena okien a dverí, boli reali-*

zované vstavané priečky medzi stĺpy ústrednej sály a zasklenie balkónov na 2. nadzemnom podlaží, čím vznikli nové kancelárske priestory. Pri rekonštrukcii boli čiastočne obnovené a čiastočne nahradené originálne interiérové prvky (podlahy, obnova kazetových stropov, prekrytie pôvodného stropu spoločenskej sály). Tieto rekonštrukčné práce boli realizované väčšinou citlivo a primerane pôvodným riešeniam, neznamenali stratu pamiatkových hodnôt budovy.“ Konštatujeme, že v rámci objektu sa zachoval nielen celkový koncept a dispozičné riešenie, ale tiež pôvodné architektonické, umelecko-remeselné, materiálové a konštrukčné riešenie interiérov. Čiastočné úpravy a zmeny súvisia s užívaním objektu a so zmenou funkcie niektorých priestorov. Čiastočnými úpravami dispozície vkladaním nových priečok sa sledovalo nové funkčné využitie, novými povrchmi stien, podláh a výplní okenných a dverných otvorov sa zlepšil stavebno-technický stav interiéru. Tieto úpravy však zásadným spôsobom nezasiahli, resp. nenarušili pamiatkové hodnoty predmetného objektu, ktoré ostali v prevažnej miere zachované a pre ktoré je predmetný objekt vyhlasovaný za národnú kultúrnu pamiatku.

Pamiatkovému úradu SR nie je celkom zrejماً logika námietky, že ostatné objekty nemajú interiéru a tak bude postačujúca ich ochrana ako nehnuteľností v pamiatkovom území. Pri navrhovaných pamiatkových objektoch (schodisko, bazén, amfiteáter) sa už z ich stavebnej podstaty o interiéru ne dá hovoriť, napriek tomu je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu evidovaných množstvo kultúrnych pamiatok, ktoré tiež nemožno charakterizovať existenciou interiéru (sochy, parky, fontány, vonkajšie schodiská, obrazy, oltáre, organy, atď). Vyhlásením takýchto objektov (bez interiéru), ktoré vykazujú pamiatkové hodnoty podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona za národné kultúrne pamiatky, je zabezpečený vyšší stupeň ochrany pamiatkového fondu.

K námietkam v bode 3) : Pamiatkový úrad SR sa nestotožňuje s námietkami, v ktorých účastník konania spochybňuje pamiatkové hodnoty jednotlivých objektov areálu a znevažuje ich posúdenie Pamiatkovým úradom SR. K odborným otázkam – k pamiatkovým hodnotám účastník konania nie je kompetentný sa vyjadrovať vzhľadom k tomu, že nemá na takéto vyjadrenia príslušné odborné vzdelanie. PhDr. Zvarová disponuje osvedčením o osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkových výskumov : umelecko - historických, architektonicko – historických a umelecko-historických podľa § 35 a) ods. 1 a 2 pamiatkového zákona. Osvedčenie, vydané Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky dokladá, že jeho držiteľ je oprávnený a odborne schopný vykonávať pamiatkové výskumy, týkajúce sa architektúry a umenia bez špecifikácie, v ktorom období skúmaná vec vznikla. PhDr. Zvarová spracovala materiál k podkladu na požadovanej odbornej úrovni, na základe svojich znalostí, štúdia odbornej literatúry a seriózneho archívneho výskumu, pričom sa riadila metodikou spracovania podkladov pre vyhlásenie kultúrnych pamiatok, ktorú vydal Pamiatkový úrad SR a ktorá okrem iného zahŕňa aj popis objektov z hľadiska dispozičného, konštrukčného a materiálového riešenia a popisuje aj zachovanie architektonických, umelecko-remeselných a výtvarných prvkov. Znevažovanie jej práce účastníkom konania považuje Pamiatkový úrad SR za neprijateľné. Pamiatkový úrad SR sa neopiera o stanovisko iba jedného človeka/spracovateľa materiálu, ako to tvrdí účastník konania. Ak máme hovoriť o odborných stanoviskách, je to konsenzuálne stanovisko troch odborných pracovísk - Pamiatkového úradu SR ako inštitúcie, Spolku architektov Slovenska a Ústavu stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied. Vo svetle týchto skutočností vylučujeme akékoľvek obviňovanie zo subjektivity.

Účastník konania namieta, že areál Ekoiventu nikdy nebol predmetom podrobnejšej publikácie, alebo predmetom vedeckého projektu z oblasti dejín architektúry alebo pamiatkových hodnôt. Konštatujeme, že práve v oblasti poznávania najnovších objektov sa už vykonalo veľa aktivít, na základe ktorých je možné systematicky zachytiť vrstvu najhodnotnejších moderných pamiatok. Sú to napríklad staršie súhrnné práce M. Kusého, alebo novšie Š. Šlachtu a veľa ďalších čiastkových, ktoré prinášajú obraz o rozvrstvení hodnôt. Z výskumov treba upozorniť napr. na aktivity pracovnej skupiny DOCOMOMO Slovakia a výskumy Oddelenia architektúry ÚSTARCH SAV. Prof. Matúš Dulla roz-

deľuje hlavné architektonické diela slovenskej architektúry 50.-80. rokov do skupín podľa typických javov procesov, ktoré prebiehali vo sfére vtedajšej výstavby a architektúry. Reprezentujú ich na vrcholnej domácej úrovni a z tohto hľadiska je podľa prof. Dullu vhodná ich potenciálna pamiatková ochrana. Z architektúry obdobia socialistického realizmu sa javia podľa prof. Dullu pozoruhodnejšie štyri diela, vynikajúcich architektov, ktoré jednak výstižne zachytili dobový profil architektúry s klasickou koncepciou a deklaratívne realistickou socialistickou výzdobou, súčasne sa však v nich niekde objavujú moderné motívy, ktoré vtedy dominovali v slobodnom svete. Je to **Ekoiuventa**, internát Mladá Garda a obytné celky Nová Dubnica a Vnútoraná Okružná v Komárne. Areál Ekoiuventy pod názvom „Stanica mladých prírodovedcov“ je zahrnutá do Registra modernej architektúry Slovenska, ktorý vychádza z výskumov Oddelenia architektúry ÚSTARCH SAV a prezentuje najlepšie diela modernej architektúry 20. storočia na Slovensku. Vytvorenie Registra ÚSTARCH odôvodňuje nasledovne: „Moderná architektúra je, tak ako architektúra predchádzajúcich období, dokladom historickej situácie na našom území, dokladom určitých procesov a javov, ktoré tu v 20 storočí prebiehali. Moderná architektúra súčasne predstavuje prvý autentický slovenský a pritom umelecky vysoko hodnotný a medzinárodne uznávaný prejav domácej architektonickej kultúry. Tieto vlastnosti určujú nielen jej historické, umelecké, či úžitkové hodnoty, ale potvrdzujú aj jej postavenie ako významného symbolu národnej minulosti. Úlohou Registra je upozorniť na najvýznamnejšie diela nášho moderného architektonického dedičstva pamiatkovej úrady, verejnú správu, obecné a mestské samosprávy, samotných vlastníkov týchto budov ale aj širokú verejnosť.“

K námietkam v bode 4) : Námietku, že ani iné stavebné diela socialistického realizmu za národné kultúrne pamiatky dodnes vyhlásené neboli, považuje Pamiatkový úrad SR za irelevantnú a ničím nepodloženú. Pamiatkový úrad SR prehodnocuje a posudzuje množstvo vecí aj z vlastného podnetu, ktoré je potrebné vyhlásiť za kultúrne pamiatky. Tento proces je permanentný a trvalý, a aj z kapacitných dôvodov k nemu pristupuje postupne. Ako príklady uvádza účastník konania nevyhlásenie Parku kultúry a oddychu a komplexu obchodného domu a hotela Kyjev v Bratislave, pri ktorých podľa účastníka konania Pamiatkový úrad SR neidentifikoval dostatočné pamiatkové hodnoty. Pamiatkový úrad SR konštatuje, že tieto príklady sa nedajú porovnávať so súčasne prejednávanou vecou. Pamiatkový úrad SR totiž v procese hodnotenia oboch architektonických diel zohľadňoval nielen pamiatkové hodnoty objektu, ktoré vôbec nespochybnil, ale špecifikoval aj predmet ich budúcej ochrany a perspektívy zachovania - udržateľnosti týchto hodnôt, pričom podstatnou otázkou bola tiež obhájiteľnosť hodnôt v praxi najmä v kontexte technických parametrov, ich nezastupiteľnej autenticity a integrity pre ďalšie užívanie, keď mnohé z pôvodných prvkov sa javili ako neudržateľné.

K námietkam v bode 5) : Účastník konania „nepovažuje postup Pamiatkového úradu SR , ktorý má zámer vyhlásiť areál Ekoiuventy za kultúrnu pamiatku aj proti deklarovanej vôli vlastníka za správny...., Pamiatkový úrad SR má chrániť verejný záujem, ktorý (verejný záujem) žiadnym relevantným spôsobom nie je schopný doložiť.“ Na tomto mieste musíme upozorniť, že účastník konania nie je vlastníkom areálu Ekoiuventy, ako je navrhovaná na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku, s výnimkou pamiatkového objektu schodiska a časti nástupnej plochy, napriek tomu sa k nemu meritórne vyjadruje. Vlastník areálu – Ministerstvo školstva SR neuplatnilo k oznámeniu o začatí konania a k Podkladu žiadne námietky. Verejný záujem je záujem spoločnosti na zachovaní kultúrnych hodnôt veci pre súčasnú, ale aj budúce generácie, na rozdiel od napr. osobného záujmu jedného človeka alebo úzkej skupiny ľudí, ktorý sledujú svoj osobný prospech na úkor väčšiny. Verejný záujem dokumentuje podpora všetkých orgánov Mesta Bratislava vrátane odborných inštitúcií - Magistrát Hlavného mesta SR Bratislavy, Mestská časť Bratislava - Staré Mesto, Bratislavský samosprávny kraj, Spolok architektov Slovenska, Ústav stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied, občianske združenia - Združenie občanov lokality Hrad-Slavín, Občianske združenie OZ letné kúpalisko Mičurín a široká verejnosť.

Dôkazom nespochybniteľného verejného záujmu je petícia s podpismi takmer dvetisíc občanov Bratislavy, adresovaná Ministerstvu školstva SR za zachovanie areálu Ekoiuventy pôvodnému účelu, ktorí zároveň svojím podpisom vydali podporné stanovisko k vyhláseniu areálu Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku.

K námietkam v bode 6) : Pamiatkový úrad SR odmieta tvrdenie účastníka konania, že návrh nekriticky akceptuje a glorifikuje ideológiu totalitného komunistického režimu. Pamiatkový úrad SR sa stotožnil s odborným názorom ÚSTARCH-u : „Areál dokumentuje jednu z najzložitejších epoch histórie 20. storočia na Slovensku, obdobie nástupu komunistického režimu a takzvaného stalinizmu, teda najtvrdšieho totalitného útlaku. Objekt stanice a príslušný areál s ďalšími objektmi, je fyzickým dokumentom úsilia totalitného režimu o ideologizáciu celej spoločnosti, o snahu „vychovávať nového socialistického človeka“ od jeho útleho veku. Dnes vnímame toto obdobie negatívne, pretože ideológia potláčajúca ľudské práva jednotlivca sa nezlučuje s demokratickými princípmi súčasnej Slovenskej republiky. Hmotné pamiatky na toto obdobie je však dôležité zachovávať pre budúce generácie práve preto, aby spoločnosť nezabudla na túto ťažkú etapu svojej histórie. Pamiatková ochrana daného typu architektúry je súčasťou živého procesu kritického skúmania obdobia totality“.

K námietkam v bode 7) : Podľa § 1 ods. 2) pamiatkového zákona „tento zákon upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy... na úseku ochrany pamiatkového fondu.“ Vyhlásenie vecí za národnú kultúrnu pamiatku patrí podľa pamiatkového zákona do zákonných povinností Pamiatkového úradu SR, ktorý spolu s krajskými pamiatkovými úradmi disponuje odbornou spôsobilosťou na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorá mu bola zverená pamiatkovým zákonom v § 10, § 11 a § 12.

K námietkam v bode 8) : Záujem spoločnosti zachovať veci pre ich pamiatkové hodnoty reprezentuje v prvom rade ich zaradenie do pamiatkového fondu, ktorý predstavujú národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Vyhlásením národných kultúrnych pamiatok sa demonštruje a legalizuje celospoločenský záujem na ich zachovaní. Najvyšší zákon Slovenskej republiky - Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej len „Ústava Slovenskej republiky“) okrem práv v čl. 44 ods. 2 ukladá každému aj povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo, súčasne nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky (čl. 44 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Z citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, je z dôvodu verejného záujmu, nutné individuálnym aktom – v tomto prípade rozhodnutím o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky, zabezpečiť vyšší stupeň ochrany pamiatkového fondu. Správny orgán pri vydaní rozhodnutia vychádzal z ústavného princípu, vyjadreného v čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého : „*Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru stanovenú zákonom*“. Zákonodarca teda považoval za potrebné a vhodné obmedziť vlastnícke právo v prípade, ak by jeho výkon mohol negatívnym spôsobom zasiahnuť verejný záujem. Z tohto dôvodu je nevyhnutnou nutná miera ingerencie štátu, konajúceho prostredníctvom štátneho orgánu, do vlastníckeho práva. Všeobecným záujmom chráneným zákonom je nepochybne i právo na ochranu kultúrneho dedičstva, vyjadrené v šiestom oddiele Ústavy Slovenskej republiky.

K námietkam v bode 9) : Účastník konania v tomto bode namieta možnosti ďalšieho reálneho využitia nehnuteľností, navrhnutých na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, pričom poukazuje na to, že štát ako vlastník nemá zabezpečený legálny prístup k týmto objektom a objekty majú status trvale prebytočného majetku štátu. Pamiatkový úrad SR konštatuje, že posudzoval aj perspektívu zachovania vecí, ktoré je popri hlavných kritériách posudzovania pomocným kritériom pri vyhlasovaní národných kultúrnych pamiatok. Pamiatkový úrad SR má vedomosť, že Ministerstvo školstva SR spolupracuje

s občianskymi združeniami v otázkach budúceho funkčného využitia areálu Ekoiuventy, čo dáva predpoklad na zachovanie predmetného objektu. Máme za to, že Dom mládeže s areálom ako verejná stavba budovaná a určená pre mládež, má nesporný potenciál byť miestom, naďalej naplňajúcim svoju pôvodnú funkciu, avšak v modernej pluralitnej spoločnosti. Súčasne je autentickým a legitímnym nástrojom vzdelávania mladej generácie o relatívne nedávnej minulosti našej krajiny a teda dôležitým prvkom občianskeho sebauvedomenia. Zaväzuje nás k tomu aj Charta medzinárodnej organizácie ICOMOS (The ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites) o interpretácii a prezentácii kultúrneho dedičstva ratifikovaná v Quebecku v roku 2008.

Riešenie namietanej otázky legálneho prístupu k areálu Ekoiuventy je v kompetencii Ministerstva školstva SR, Pamiatkový úrad SR nie je kompetentný sa k týmto otázkam vyjadrovať a priamo ani nesúvisia s predmetom prebiehajúceho správneho konania rovnako, ako s ním nesúvisí ani tvrdenie, že ide o prebytočný majetok štátu. V súvislosti s tým však konštatujeme, že objekt Ekoiuventy, ani žiadne iné stavby v areáli Ekoiuventy vo vlastníctve štátu, nie sú evidované v Registri ponúkaného majetku štátu, ktorý vedie Ministerstvo financií SR.

K požiadavke účastníka konania JUDr. Juraja Šaštinského zo dňa 26. 10. 2015 na zadováženie odborného statického posudku k hlavného objektu Ekoiuventy :

Pamiatkový úrad SR považuje zadováženie statického posudku objektu Ekoiuventy pre potreby vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku za irelevantné. Podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku „...správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.“ Konštatujeme, že predmetný objekt je vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave, čo je uvedené aj v Podklade : „, Fyzický stav konštrukcie je prevažne dobrý, v severovýchodnej časti sú statické trhliny. Problémom je kamenný plášť stavby, ktorý je lokálne poškodený a opadáva...vysoký stupeň degradácie a poškodenia dnes preukazuje exteriérové súsošie na streche hlavnej budovy.“ Predmetný objekt nevykazuje také závažné statické poruchy, ktoré by poukazovali na dezolátny, resp. nezvratný havarijný stav, ktorý by bol dôsledkom bezperspektívnosti zachovania a tým jeho nevyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku. Na túto skutočnosť poukazuje okrem vizuálnej ohliadky aj fakt, že ešte donedávna bol objekt v plnej funkčnej prevádzke. Máme za to, že ide o absenciu bežnej údržby, ktorá by pri pravidelnej starostlivosti zabezpečila lepší stav objektu. Na zlepšenie stavu súsošia bude potrebné vykonať príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia dobrý stav umeleckého diela.

K posúdeniu stavebno-technického stavu predmetného objektu Ing. Jozefom Mrázom :

Predmetné posúdenie považujeme za absolútne nedostatočné. Iba na základe vizuálnej ohliadky, bez vykonania sond alebo výpočtov, sa nedá zodpovedne zhodnotiť statický a stavebno-technický stav akéhokoľvek objektu. Spracovateľ sa obmedzil na konštatovanie, že stĺpy priečelia nie sú železobetónové, ale z tehál, obkladové dosky sú tenké, nekvalitné a praskajú, objekt je zle založený čo doložil dvomi fotografiami prasklín v interiéri. Dehonestujúco sa vyjadril aj k pamiatkovým hodnotám predmetného objektu, čo Pamiatkový úrad SR považuje za neprijateľné. Konštatujeme, že spracovateľ nie je kompetentný vyjadrovať sa k odborným otázkam – pamiatkovým hodnotám objektu, vzhľadom na to, že nemá na takéto vyjadrenia príslušné odborné vzdelanie.

K námietkam Ing. Štefana Beleša vo vyjadrení zo dňa 19. 02. 2016 k oznámeniu o začatí správneho konania a k Podkladu :

Pamiatkový úrad SR sa nestotožňuje s námietkami, v ktorých účastník konania spochybňuje a znevažuje úroveň spracovania materiálu k podkladu PhDr. Zuzanou Zvarovou. Materiál obsahuje všetky známe alebo vybadané skutočnosti a fakty s popismi a fotodokumentáciou, čo ho oprávňuje na to, aby bol podkladom pre vydanie rozhodnutia. PhDr. Zvarová disponuje osvedčením o osobitnej

odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkových výskumov : umelecko - historických, architektonicko – historických a umelecko-historických podľa § 35a) ods. 1 a 2 pamiatkového zákona. Osvedčenie, vydané Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky dokladá, že jeho držiteľ je oprávnený a odborne schopný vykonávať pamiatkové výskumy, týkajúce sa architektúry a umenia bez špecifikácie, v ktorom období skúmaná vec vznikla. PhDr. Zvarová spracovala podklad na požadovanej odbornej úrovni, na základe svojich znalostí, štúdia odbornej literatúry a seriózneho archívneho výskumu, pričom sa riadila metodikou spracovania podkladov pre vyhlásenie kultúrnych pamiatok, ktorú vydal Pamiatkový úrad SR a ktorá okrem iného zahŕňa aj popis objektov z hľadiska dispozičného, konštrukčného a materiálového riešenia a popisuje aj zachovanie architektonických, umelecko-remeselných a výtvarných prvkov. Kritické posudzovanie odbornosti jej práce na materiále účastníkom konania považuje Pamiatkový úrad SR za nekvalifikované.

Ďalej účastník konania poukazuje na to, že podnet podali občianske združenia, ktoré týmto podnetom sledujú svoje ekonomické záujmy na prevádzkovaní bazéna v areáli Ekoiuventy a z toho dôvodu považuje tieto podnety za účelové. Pamiatkový úrad SR dôvody, uvedené účastníkom konania, ktoré viedli predkladateľov na podanie podnetu na vyhlásenie Ekoiuventy za národnú kultúrnu pamiatku neposudzoval. Podľa § 15 ods. 2 pamiatkového zákona podnet môže podať ktorákoľvek právnická alebo fyzická osoba. Pamiatkový úrad SR je povinný prijať každý podnet na vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky, čo mu vyplýva z § 15 ods. 2 pamiatkového zákona a musí sa ním zaoberať tak, ako prijal a zaoberal sa aj podnetmi na vyhlásenie Ekoiuventy za kultúrnu pamiatku, pričom posudzoval objekt výlučne z hľadiska existencie pamiatkových hodnôt.

Účastník konania uvádza, že až nahliadnutím do spisového materiálu (dňa 18. 02.) zistil, že súčasťou spisu sú aj ďalšie odborné podklady, vypracované ÚSTARCHEM a Ing. arch. Némethom a tvrdí, že o nich zatiaľ nemal žiadnu vedomosť a sám si určil lehotu na vyjadrenie do 26. 02. 2016. Toto jeho tvrdenie sa nezakladá na pravde; Pamiatkový úrad SR zaslal listom zo dňa 01. 02. 2016 všetkým účastníkom konania, teda aj Ing. Belešovi ďalšie uvedené odborné podklady so žiadosťou o vyjadrenie. Účastníkovi konania Ing. Belešovi boli tieto podklady doručené doporučené dňa 05. 02. 2016 (dátum prevzatia na poštovej doručke).

K vyjadreniu účastníkov konania Ing. Štefana Beleša zo dňa 26. 02. 2016, Ing. Pavla Krúpu zo dňa 04. 03. 2016 a Ministerstva školstva SR zo dňa 03. 03. 2016 k ďalším podkladom rozhodnutia :

Vyjadrenia prvých dvoch účastníkov konania sa vyznačujú subjektívnym kritickým pohľadom odborného posudku ÚSTARCHEM SAV, ktorý dal vypracovať Pamiatkový úrad SR a naopak, pozitívnym hodnotením odborného posudku Ing. arch. Alexandra Németha, ktorý bol vypracovaný na žiadosť JUDr. Juraja Šaštinského. Odborný posudok ÚSTARCHEM-u je podľa účastníkov konania všeobecný a nedostatočný a spochybňuje jeho výpovednú hodnotu. Pamiatkový úrad SR sa s týmito námietkami nestotožňuje a nepokladá ich za relevantné. Odborný posudok ÚSTARCHEM-u je vysoko kvalifikovanou výpoveďou inštitúcie, ktorá vykonáva výskum teórie a dejín architektúry so zameraním na architektúru 20. storočia. V Oddelení architektúry ÚSTARCHEM SAV je výskum vykonávaný formou terénneho a archívneho prieskumu, dokumentácie a pasportizácie, čoho výstupom je materiál s názvom Archív architektúry Slovenska, ktorý obsahuje zoznam najlepších diel modernej architektúry na Slovensku. Do tohto zoznamu bol zaradený aj predmetný objekt. Odborní pracovníci ÚSTARCHEM-u prenechali hodnotenie jednotlivých pamiatkových hodnôt Pamiatkovému úradu SR, predmetný objekt hodnotili na úrovni vedeckého poznania predovšetkým zo širšieho kontextu jeho významu v rámci ochrany kultúrneho dedičstva totalitných režimov v Európe a v kontexte súčasného skúmania architektúry 20. storočia na Slovensku. Jeho jednotlivé pamiatkové hodnoty v súlade s § 2 ods. 2 pamiatkového zákona boli predmetom podrobného hodnotenia v Podklade. Vzhľadom na tieto skutočnosti považujeme námietky účastníkov konania za irelevantné.

K námietke, že Pamiatkový úrad SR vstupoval na do areálu Ekoiuventy bez toho, aby mal na vstup oprávnenie od vlastníka pozemku, Pamiatkový úrad SR uvádza, že pracovníci Pamiatkového úradu SR do areálu vstupovali v dobrej viere, že prístupová cesta prináleží k pozemkom Ekoiuventy, súkromné pozemky neboli opatrené žiadnym upozornením (tabuľami) so zákazom vstupu, alebo s upozornením, že sa jedná o súkromný majetok.

K námietkam, že Pamiatkový úrad SR nemá analýzu príčin, pre ktoré došlo k zániku záujmovej činnosti areálu Ekoiuventy a tým k zániku funkčnosti objektu, že Pamiatkový úrad SR nemá analýzu návštevnosti kúpaliska, Pamiatkový úrad SR uvádza, že tieto skutočnosti nie sú relevantné, ani určujúce pre posúdenie pamiatkových hodnôt predmetného objektu. Tvrdenia účastníka konania stoja na nepodložených a teoretických predpokladoch (čo ak?), ktoré sú nepreukazné. Účastník konania tvrdí, že Pamiatkový úrad SR neanalyzoval mieru a rozsah zásahu do sféry práva účastníka konania užívať svoj súkromný majetok. Pamiatkový úrad SR má za to, že dôsledne zvažoval zásah do vlastníckych práv účastníkov konania podľa § 14 správneho poriadku, v opačnom prípade by za národnú kultúrnu pamiatku vyhlasoval celý areál podľa pôvodného konceptu architekta Miloša Chorváta. Pri rozhodovaní o rozsahu návrhu na vyhlásenie areálu Ekoiuventy sa Pamiatkový úrad SR rozhodol zasiahnuť do dobromyseľne nadobudnutých vlastníckych práv účastníkov konania len v nevyhnutnej miere, preto výsledkom návrhu na vyhlásenie je jeho maximálne redukovaná podoba. V tejto súvislosti pripomíname, že okrem pamiatkového objektu schodiska žiadne objekty, ani pozemky, ktoré sú predmetom tohto správneho konania, nie sú vo vlastníctve účastníkov konania, Ing. Štefana Beleša a Ing. Pavla Krúpu. Účastníci konania síce vzniesli množstvo námietok, avšak sú (okrem pamiatkového objektu schodiska), iba vlastníckymi okolitých pozemkov, a tak sú dotknutí vo svojich vlastníckych právach podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona, podľa ktorého „*v bezprostrednom okolí nehmuteľnej národnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky...bezprostredné okolie nehmuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehmuteľnej kultúrnej pamiatky...*“. Z dôvodu zákona vyplýva, že stavebná alebo iná činnosť, ktorá neohrozí pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky, môže byť vykonávaná. Účastníci konania teda už dopredu predpokladajú, že budú ohrozovať pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Účastník konania Ministerstvo školstva SR vo svojom stanovisku uviedlo, že ani jedno stanovisko nerealizovalo porovnanie objektu Ekoiuventy s inými objektmi obdobia Sorely, a jej osobitného významu v kontexte tohto prúdu, ktorý by opodstatňoval pamiatkovú ochranu práve tohto objektu. K tomuto Pamiatkový úrad SR uvádza : Pamiatkový úrad SR plánuje v budúcnosti vyhlasovanie aj iných vynikajúcich diel socialistického realizmu za národné kultúrne pamiatky, pokiaľ budú obhájene a obhájiteľné ich pamiatkové hodnoty podľa zákona. Ústredný zoznam pamiatkového fondu je otvorený zoznam, do ktorého národné kultúrne pamiatky priebežne pribúdajú nezávisle na tejto skutočnosti. Je nesporné, že kvality predmetného objektu a jeho pamiatkové hodnoty ho oprávňujú na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku, ako to bolo preukázané v Podklade a v odôvodnení tohto rozhodnutia.

K vyjadreniu účastníka konania k sadovníckym úpravám :

Pamiatkový úrad SR v pamiatkovom objekte č. 6 navrhol na vyhlásenie úpravu sadovnícku. Nejedná sa o park, ani záhradu, ale o zeleň, ktorá bola súčasťou pôvodného konceptu architekta, a ktorá prirodzene prepájala jednotlivé prvky (objekty) areálu. V Podklade nie je uvedené, že by sa mala chrániť pôvodná historická zeleň záhrady Sans Sousei, ktorá sa podľa literatúry (autori Janota, Bagin, 1977) v danom priestore rozprestierala na prelome 18. – 19. storočia. Z tejto historickej záhrady sa na navrhovanom území nezachoval žiadny porast, ani dreviny. V kapitole 4.2.2. Stavebno-historický vývoj vecí v liste pre pamiatkový objekt č. 6 – Úprava sadovnícka bola legitímne uvedená ako predchodca neskoršieho konceptu architekta Chorváta („Na mieste výstavby areálu Ekoiuventy bola pôvodne lokalizovaná prírodno-krajinárska záhrada Sans Sousei z prelomu 18. a 19. storočia.“). Predme-

tom ochrany by sa podľa Pamiatkového úradu SR mala stať súčasná zeleň, prípadne jej vhodné doplnenie, ktorá je vhodným prostredím pre objekty, navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky.

K žiadosti účastníka konania o vykonanie miestnej obhliadky :

Účastník konania nadobudol názor, že Pamiatkový úrad SR nepozná súčasný stav objektu a jeho okolia a preto požaduje vykonať miestnu obhliadku priamo na tvári miesta, ktorá je v správnom poriadku uvedená ako jeden z možných dôkazov, ktorými možno zistiť skutočný stav veci. Na podporu svojho tvrdenia uviedol, že v odborných podkladoch pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku sa používajú neaktuálne a neoverené (neoveriteľné) informácie. Rovnako materiál spracovaný ÚSTARCHOM neobsahuje žiadne konkrétne údaje, ktoré by svedčili o tom, že by jeho pracovníci Ekoiventu vôbec navštívili.

Pamiatkový úrad SR v súvislosti s touto žiadosťou uvádza: Účastník konania neuviedol, o aké konkrétne neoverené, resp. neaktuálne údaje ide. Zodpovední pracovníci Pamiatkového úradu SR vykonali podrobnú obhliadku hlavného objektu Ekoiventu, všetkých objektov navrhovaných na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj blízkeho okolia a vyhotovili aj podrobnú fotodokumentáciu aktuálneho stavu. Táto obhliadka bola vstupným aktom pre spracovanie odborného Podkladu, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie vo veci. S ohľadom na skutočnosť, že účastník konania žiada správny orgán opätovne vykonať obhliadku, ktorá už vykonaná bola, správny orgán nepovažuje túto žiadosť za dôvodnú. Podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku „... správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.“

Pamiatkový úrad SR má za to, že posúdenie pamiatkových hodnôt predmetnej nehnuteľnosti, ako základného a najzásadnejšieho kritéria posudzovania, a ich hodnotenie, bolo vykonané v dostatočne potrebnom rozsahu a na zodpovedajúcej odbornej úrovni. Pamiatkový úrad SR a krajské pamiatkové úrady disponujú odbornou spôsobilosťou na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorá im bola zverená pamiatkovým zákonom v § 10, § 11 a § 12. Pamiatkový zákon v § 2 ods. 2 definuje pamiatkovú hodnotu ako súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany. Pamiatkovou hodnotou sa teda rozumie „súhrn hodnôt“ rôzneho charakteru. Z uvedeného vyplýva, že tento súhrn obsahuje rôzne hodnoty, v rôznej miere zastúpené u tej ktorej veci. Prienik týchto hodnôt je v každom prípade individuálny, pričom sa zvažuje miera zastúpenia alebo zachovania týchto hodnôt.

Pamiatkové hodnoty predmetného objektu sú dostatočne preukázané v podklade, ktorý vypracoval Pamiatkový úrad SR a ktoré boli podkladom pre rozhodnutie. Pamiatkový úrad SR v rozhodnutí dostatočne preukázal najvýznamnejšie a konkrétne pamiatkové hodnoty, ktoré sú definované v § 2 ods. 2 pamiatkového zákona, a síce hodnoty architektonické, urbanistické, historické, spoločenské a výtvarné.

V zmysle § 27 pamiatkového zákona základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu. Pričom obnova kultúrnej pamiatky podľa pamiatkového zákona je súbor špecializovaných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti. Súčasne má vlastníka kultúrnej pamiatky, v zmysle § 28 ods. 2 písm. a) pamiatkového zákona povinnosť vykonávať na svoje náklady základnú ochranu kultúrnej pamiatky, ako aj povinnosť postupovať pri obnove podľa § 32 pamiatkového zákona. Ak bude potrebné rekonštruovať časti nehnuteľnosti alebo aj nehnuteľnosť ako celok, môže vlastníka nehnuteľnosti, ktorá

bola vyhlásená za kultúrnu pamiatku, požiadať obec a Ministerstvo kultúry SR o finančný príspevok alebo poskytnutie štátnej pomoci na zachovanie pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky a na primeranú náhradu preukázateľnej ujmy, ktorá mu vznikne aplikáciou tohto zákona alebo rozhodnutím podľa tohto zákona. Ministerstvo kultúry SR prostredníctvom grantového programu Obnovme si svoj dom poskytuje finančné prostriedky na obnovu kultúrnych pamiatok. Na obnovu kultúrnej pamiatky je možné, na základe predloženia projektu, získať finančné prostriedky aj zo štrukturálnych fondov a fondov miestnej a regionálnej samosprávy.

Ústava Slovenskej republiky v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo, súčasne nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky (čl. 44 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Z citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že ak sú splnené podmienky stanovené zákonom, je z dôvodu verejného záujmu, nutné individuálnym aktom – v tomto prípade rozhodnutím o vyhlásení národnej kultúrnej pamiatky, zabezpečiť vyšší stupeň ochrany pamiatkového fondu. V zmysle ustanovenia § 15 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad SR vyhlasuje hnutel'nú vec alebo nehnuteľnú vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu na základe podkladu pre vyhlásenie, ktorý vypracúva Krajský pamiatkový úrad alebo Pamiatkový úrad SR na podnet právnickej osoby, fyzickej osoby, alebo z vlastného podnetu.

Záujem spoločnosti zachovať veci pre ich pamiatkové hodnoty reprezentuje v prvom rade ich zaradenie do pamiatkového fondu, ktorý predstavujú národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Vyhlásením národných kultúrnych pamiatok sa demonštruje a legalizuje celospoločenský záujem na ich zachovaní. Vzhľadom k uvedenému je nutné konštatovať, že podklad Pamiatkového úradu SR špecifikoval pamiatkové hodnoty predmetného objektu podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona.

Slovenská republika sa ako súčasť medzinárodného spoločenstva zaviazala dodržiavať právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré majú podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a tiež záväzky, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z uzatvorených medzinárodných zmlúv na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktoré boli publikované v Zbierke zákonov (Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy, Európsky dohovor o ochrane krajiny, publikované v Zbierke zákonov pod číslom 369/2001 Z. z.), čl. 44 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Slovenská republika sa ako signatár Dohovoru o ochrane architektonického dedičstva Európy zaviazala prijať ucelenú ochranársku politiku, ktorá :

1. zahŕňa ochranu architektonického dedičstva ako základný cieľ mestského a územného plánovania a zabezpečuje, že táto požiadavka sa berie do úvahy aj pri tvorbe rozvojových plánov a pri postupoch autorizovania prác,
2. podporuje programy rekonštrukcie a údržby architektonického dedičstva,
3. vytvára z ochrany, podpory a rozširovania architektonického dedičstva hlavnú črtu kultúrnej, environmentálnej a plánovacej politiky,
4. uľahčuje, kedykoľvek je to možné, v rámci mestského a územného plánovacieho procesu záchranu a využitie tých budov, ktorým ich vlastný význam nezaručuje ochranu podľa článku 3 ods. 1 tohto dohovoru, ale ktoré sú zaujímavé z hľadiska svojho začlenenia do mestského a vidieckeho prostredia a z hľadiska kvality života,
5. podporuje uplatnenie a rozvoj tradičných techník a materiálov, ktoré sú dôležité pre budúcnosť architektonického dedičstva (článok 10 Dohovoru č. 369/2001 Z. z.).

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie :

Podľa § 53 a § 58 ods. 1 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Podľa § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku sa odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podáva prostredníctvom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a to v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov za podmienok ustanovených v § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

PhDr. Katarína Kosová
generálna riaditeľka

Rozhodnutie sa doručí – do vlastných rúk:

1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava
2. Ing. Pavol Krúpa, Arca Capital, Slovakia, a.s.,
k rukám Pavol Krúpa, Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava
3. Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava
4. Miestny úrad m. č. Bratislava - Staré Mesto, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava
5. Ing. Štefan Beleš a Ing. Andrea Belešová, Ventúrska 20, 811 01 Bratislava
6. Veľvyslanectvo Poľskej republiky, Hummelova 4, 814 91 Bratislava-Staré Mesto
7. Mgr. Veronika Rijáková, Klenová 15, 831 01 Bratislava
8. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Prešovská 48, 821 02 Bratislava

Rozhodnutie sa doručí – doporučene (po nadobudnutí právoplatnosti) :

9. Okresný úrad Bratislava, Katastrálny odbor, Ružová dolina 27, 821 09 Bratislava

Na vedomie:

10. IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4
11. Krajský pamiatkový úrad Bratislava
12. Pamiatkový úrad SR - na založenie do spisu

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Rozhodnutie o vyhlásení nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Domu mládeže s areálom na Búdkovej 2 v Bratislave, sa podľa § 15 ods. 1 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. v spojení s ustanovením § 26 správneho poriadku doručuje verejnou vyhláškou – oznámením o rozhodnutí, ktoré sa vyvesí na úradnej tabuli a elektronickej tabuli správneho orgánu – Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, a na úradnej tabuli Miestneho úradu mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Pätnásť deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Vyvesené dňa: 31. 3 2016 Zvesené dňa:

Potvrdené dňa: Pečiatka a podpis: *Priskov*

Pamiatkový úrad
Slovenskej republiky
Cesta na červený most 6
814 05 Bratislava
-3

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 53 a § 58 ods. 1 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Podľa § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku sa odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podáva prostredníctvom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a to v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov za podmienok ustanovených v § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

PhDr. Katarína Kosová
generálna riaditeľka

Rozhodnutie sa doručí – do vlastných rúk:

1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava
2. Ing. Pavol Krúpa, Arca Capital, Slovakia, a.s.,
k rukám Pavol Krúpa, Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava
3. Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava
4. Miestny úrad m. č. Bratislava - Staré Mesto, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava
5. Ing. Štefan Beleš a Ing. Andrea Belešová, Ventúrska 20, 811 01 Bratislava
6. Veľvyslanectvo Poľskej republiky, Hummelova 4, 814 91 Bratislava-Staré Mesto
7. Mgr. Veronika Rijáková, Klenová 15, 831 01 Bratislava
8. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Prešovská 48, 821 02 Bratislava

Rozhodnutie sa doručí – doporučené (po nadobudnutí právoplatnosti) :

9. Okresný úrad Bratislava, Katastrálny odbor, Ružová dolina 27, 821 09 Bratislava

Na vedomie:

10. IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4
11. Krajský pamiatkový úrad Bratislava
12. Pamiatkový úrad SR - na založenie do spisu